

naša luč

1987
februar
2

Slovenija

Moja dežela.

SLOVENSKE GORICE

Gričevnate Slovenske gorice se začenjajo na zahodu v Avstriji in se vlečejo med Muro in Dravo prek Slovenije do hrvaške meje, kjer se prekrstijo v Medjimurske gorice. So na poseben način lepe, mile in mehke. Širše dole pokrivajo polja in travniki, osojna pobočja in ravnine ob vodah gozdovi, prisojne slemene in bregove pa sadno drevje in predvsem vinska trta. Središče Slovenskih goric je Sv. Lenart. Naselja so razpotegnjena ob cestah — le redka so gručasta — in razložena po slemenih. Po goricah se belijo kmetije in zidanice in poejo svojo leseno pesem.

V STRMINAH

V strminah
ležijo
naše gorice,
v strminah
živijo
naši ljudje.

Gledajo
žgočemu soncu
v lice,
segajo
težki zemlji
v srce.

Njihova
tiha in trda
življenja
naša žlahtna vina
rode. Tone Kuntner

Gozdove sestavljajo rdeči bori in beli gabri, črne jelše in beli topoli, vrbe in dobi in bukve. Po gozdovih in poljih živijo srne, zajci, podlasice, dihurji, veverice in kune, kdaj pa kdaj se priklatijo celó divji prašiči. Tudi krilatih živali ne manjka, fazanov in divjih rac, jerebic in prepelic, vran, srak, šoj, štorkelej, v zelo ostrih zimah tudi divjih gosi ne. Po stoječih in tekočih vodah je prav tako dosti življenja: ščuke, mreene, kleini, krapi, somi, raki in školjke.

Slovenske gorice so znane po slatinskih vrelcih v dolini Ščavnice in na obmurski strani. Kdo na svetu ne pozna treh src iz Radencev ali termalnega kopaljšča v Moravcih? Sicer so pa tu doma najboljša slovenska vina: muškata, silvanec, laški rizling, ljutomercan, jeruzalemčan, šipon, traminec . . .

Poleg veselega značaja teh ljudi je treba omeniti njihovo narodno zavest in globoko vero. Sredi prejšnjega stoletja je vzniknilo med njimi živahno narodno gibanje s slovenskimi tabori in shodi, društvi, čitalnicami in posojilnicami. Ali so morda zato dobile te gorice ime „Slovenske“? Krajem so dali svetniška imena, včasih jih je bilo kar za celo pratiko: Sv. Jurij, Sv. Anton, Sv. Benedikt, Sv. Lenart, Sv. Trojica, Sv. Trije kralji, Sv. Miklavž, Mala Nedelja . . . Pa je bilo treba po zadnji vojni imena krajev

spet „razkristjaniti“. Le komu so bila v napoto?

Trikotnik med Ptujem, Ljutomerom in Gornjo Radgono se imenuje Prlekija. Ti ljudje govorijo posebno narečje. Npr.:

„Ja san tak vesel kak ti ftič, ki mlade vse spelava, pri punoj ročki mene nič ne bóli vamp nit glava.“

Ohranili so vrsto posebnih starih običajev. O pustu „korantijo“: v sprevod se spravijo koranti, oračeki, pisecki, medvedi in rúse.

Pa tudi posebne jedi poznajo: gibanice, krapce, prleški fižol . . .

Središče Prlekije je Ljutomer, znan po dirkalnih konjih kasačih, njeno srce pa Sv. Tomaž, kjer še prirejajo gostüvanja, na katera vabi pozavčin — ta ima okrašeno palico z ježevo kožo na vrhu.

Vesele Slovenske gorice, ravninska dopolnitev našega od gorá zaznamovanega značaja — pozdravljene!

NASLOVNA FOTOGRAFIJA
Kranj je staro središče Gorenjske. V njem je tudi Prešernov spomenik, Prešernov grob in Prešernov spominski muzej. 8. februar, njegov smrti dan, je slovenski narodni praznik.

še zdomci ali že izseljenci?

Slovenci na tujem se delimo v dve vrsti, v zdomce in izseljence. Glavna razlika med obema skupinama je v tem, da se je zdomec naselil v tujini le začasno, izseljenec za stalno. (Prim. Leksikon Cankarjeve založbe, Ljubljana 1973).

Ko bi obstajal zemljevid slovenskih otočkov v zahodnoevropski tujini, bi na njem opazili samo nekaj izseljenskih: v Angliji povojnega, ideološkega, zlasti po rudarskih revirjih Belgije, Holandske, Francije in Nemčije pa predvojne, ekonomske. Ostali slovenski otočki po zahodni Evropi so zdomski: na Švedskem, v Nemčiji, Avstriji in Švici, nekaj pa tudi v Franciji, Italiji in drugod.

Zadnja leta je opaziti, da se številčno razmerje med obema skupinama spreminja: izseljenske skupine se po eni strani res prek asimilacije z novim okoljem vedno bolj krčijo, po drugi pa dobivajo priliv iz zdomskih vrst. Vedno več tistih, ki so prišli na tuje z namenom, da ostanejo zunaj le nekaj let, se namreč odloča, da ostanejo tukaj za zmeraj. Iz zdomcev postajajo izseljenci. Prav to pa je osrednje vprašanje tegale zapisa.

Med obema vrstama bivanja, med zdomskim in izseljenskim, je neka razlika. Zdomci se bodo končno le vrnili v domovino in tam nadaljevali svoje krščansko in slovensko življenje, izseljenci pa bodo ostali vedno na tujem, zato si morajo tu zavestno urediti svoje versko in narodno življenje, če naj se ne izneverijo svoji nalogi. Ob obisku argentinskih Slovencev je ljubljanski nadškof Šuštar rekel tudi tole: „Če naj našim slovenskim rojakom širom po svetu izseljenstvo ne bo le neizogibna usoda, ampak osebni izziv in življenjska naloga, ki naj jo pred Bogom in pred ljudmi izpolnijo tako, da bodo s tem opravili svoje zgodovinske poslanstvo, je potrebno, da o izseljenstvu vedno znova razmišljamo in se pogovarjamo“ (Na razpotjih časa, Ljubljana 1986).

Pri zavestnem uresničevanju našega poslanstva v tujini gre predvsem za ohranjanje in poglobljanje vere in kulture: katoliške vere iz korenin slovenske vernosti in oblik osebne in skupne življenja iz slovenskega kulturnega izročila. Seveda se oboje oplaja iz novih okolij in oboje tudi oplaja nova okolja, a v dobi nekaj rodov ne smejo slovenske korenine usahniti.

Kajpada bo slovenstvo Slovencev v tujini v tretjem, četrtem rodu prešlo v narodnost okolja, v katerem živijo: tak je naraven razvoj, ki ga ni moč z ničimer zadržati. Vendar je treba ta razvoj zavirati, saj je materina dedščina velika vrednota, in kot takšna v božjem načrtu, obenem je pa nositeljica verskih in nravnih vrednot. Ko bi prehitro splahnela, bi to pomenilo veliko škodo na vse strani.

br

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.
Usmeritev: Versko-kulturni
in informacijski mesečnik za
Slovence na tujem.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):
Avstrija 140 šil.
Anglija 7 fun.

Belgija	450 fran.
Francija	70 fran.
Italija	15.000 lir
Nizozemska	23 gld.
Nemčija	22 mark
Švica	20 fran.
Švedska	70 kron
Avstralija	12 dol.
Kanada	15 dol.
ZDA	12 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne in v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

„Da rojak prost bo vsak . . .“

„Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da, koder sonce hodi,
PREPIR iz sveta bo pregnan,
da rojak PROST bo vsak,
ne vrag, le SOSED bo mejak!“

Gospod, Ti si navdihoval našega Prešerna, ko je pisal te čudovite besede. Saj to je Tvoja zamisel o človekovem življenju v družbi.

Mir, svoboda, bratstvo v narodu in med narodi . . .
Kako lepo je to! Človeku se zdi, kot da sanja . . .

*

Toda kako daleč smo od teh idealov!

Sodobni svet nam kaže namreč presenetljivo podobo: morda nismo še nikoli toliko govorili o miru, bratstvu in svobodi kot danes in še nikoli si ni človek toliko prizadeval in trpel za te vrednote kot danes, pa vendar mir, resnica, pravica, bratstvo in svoboda še nikdar niso bili tako preganjani in zatirani kot v našem stoletju. Dve vojni, milijoni mrtvih, milijoni izgnancev in beguncev . . . Morje krvi in solza . . .

Kako daleč smo od Prešernovih dobrih želja!

*

Ni čudno tedaj, če danes vse kliče po neki L U Č I, ki bi razsvetlila temo sodobnega sveta in pokazala pot do Resnice in Pravice, brez katerih ni miru, ni bratstva in ni svobode.

*

Na to L'U Č nas opozarja starček Simeon na svečnico, ko je po božjem navdihu prišel v tempelj prav v trenutku, ko je Marija prinesla tja Jezusa.

„Jezus je LUČ VSEH NARODOV,“ nam presrečen kliče starček Simeon.

*

Gospod, naj Jezus v resnici postane L U Č naših družin, naših skupnosti in našega naroda!

*

Ob Jezusovi L U Č I se bomo oblikovali v ljudi duha, srca, značaja, dejanj in m o l i t v e ter prej ali slej dosegli,

„da rojak prost bo vsak,
ne vrag, le s o s e d bo mejak!“

Lojze Šuštar

Kako spoznanje

Prav delati, pošteno živeti, biti dober je smisel in cilj npravnega odločanja. A kako naj človek spozna, kaj je prav, kaj je zanj dobro? Otrok vpraša starše, mladi zaupajo učiteljem in vzgojiteljem, strokovnjaki povedo tistim, ki se sami premalo spoznajo, če vedno in v vsem ni mogoče vprašati druge. Zrel človek hoče odločati po svoji pameti, hoče biti samostojen in neodvisen. Posebno na npravnem področju želi odločati po lastnem prepričanju. Dostojanstvo in odlika človeka obstaja v tem, da s svojim razumom spozna različne možnosti, jih presodi in se svobodno odloči za to, kar se mu zdi prav. V npravnem življenju so pomembne le tiste odločitve, ki na podlagi spoznanja prihajajo iz notranjega prepričanja in so svobodne. Kar se zgodi v nevednosti, iz notranje nujnosti ali pod zunanjim pritiskom, za to človek v etičnem smislu ni odgovoren.

Od svojega Stvarnika ima človek posebno zmožnost, da razloča med dobrim in slabim, spozna npravne norme in se zave njihove obveznosti. To zmožnost imenujemo vest. Vest je po besedah 2. vaticanskega koncila „človekovo najbolj skrito jedro“, kjer spoznava, kaj je prav in kaj ne, kjer doživlja svojo svobodo, pa tudi zazna svojo dolžnost delati dobro in opustiti slabo, kjer se odloča in zaveda svoje odgovornosti. „Zvestoba do vesti povezuje kristjane z ostalimi ljudmi pri iskanju resnice in pri pravilnem reševanju tolikih npravnih vprašanj, ki se pojavljajo v življenju posameznikov in družbe,“ pravi 2. vat. koncil.

, kaj je prav?

Toda ali ni največja težava v tem, da so mnogi, tako se vsaj zdi, vest izgubili, jo zadušili, da se odločajo in delajo brezvestno? Ali da je njihova vest tako izkažena in pokvarjena ter zmotna, da jim sploh ne pove resnice? Koliko je takih, ki se sicer sklicujejo na lastno vest, drugi pa jim pravijo, da je njihova vest zmotna in da jim ne pove pravilno, kaj je dobro in kaj slabo. Kaj vse se dogaja v imenu vesti in v sklicevanju na lastno vest! Zakonsko in družinsko življenje nudita zgledov več kot dovolj. Ali je torej zaupanje v vest upravičeno?

Je, ker druge poti, razločevati žaj in se odločati, sploh ni. Gre torej za to, da ima človek pravo vest. Pravo vest pa ima, kdor ima razvit čut za vrednote, da se zaveda razlike med dobrim in slabim v nravnem smislu besede, ne samo med koristnim in škodljivim. Morda je res največja nevarnost današnjega časa, da ta čut za vrednote pri mnogih peša, da živijo takorekoč onstran dobrega in slabega in so na etičnem področju popolnoma otopeli, postali gluhi in slepi za npravne vrednote, za norme in dolžnosti. Večkrat nastaja vtis, da današnje javno življenje vest ubija in ljudi naravnost sili k brezvestnosti. Človek ima vtis, da bolj ko je kdo brezvesten, bolje se prebija skozi življenje. Kjer se vest več ne oglašča, tudi ni več zavesti slabega, krivde in greha. Mnogi dobro in slabo, presoditi polomajmo to za svobodo, ki jo je treba iskati. Vest je v nevarnosti in s tem je v nevarnosti človek sam, je pred leti dejal švi-

carski psiholog Hans Zbinden. Pomanjkanje notranjega miru in osamosveščanja, razkranjanje pravega pojmovanja človeka, suženjsko usklajanje javnemu mnenju in diktaturi večine in mode, stalno eksperimentiranje brez zavesti odgovornosti, zmešnjava v pomenu besed, etična nevtaliteteta in neopredeljenost ogrožajo vest in s tem človeka in njegovo življenje.

Kaj storiti? Ni druge poti kakor vrniti vesti njeno mesto in vlogo v osebnem in družbenem nravnem življenju. Treba je najti pot nazaj k pravemu razumevanju vesti kot tistemu notranjemu glasu, ki človeka nikdar ne zapusti in mu hoče posredovati resnico, k tisti zavesti, da obstaja razlika med dobrim in slabim, da ni vse enako in da je človek dolžan, delati dobro in opuščati slabo in da je za svoje odločitve odgovoren.

Namesto da bi se predajali zbežnosti in negotovosti, kaj še drži, moramo spet odkriti in uveljaviti v sebi vest. O tem je treba pametno razmišljati in se dati poučiti. Po vesti človek spozna, da ni najvišje bitje, ki stoji onstran dobrega in slabega ali ki sam o tem odloča. V njej odkriva postavo, ki si je ne

Kdor se zaveda onstranske razsežnosti človeškega življenja, ne bo ostal ravnodušen do vprašanj, ki nastajajo v svetu. Kristusova beseda je jasna: blagor tistim, ki delajo za mir, ker bodo postali otroci božji. Kot božji otroci se bomo torej zavzemali za mir. Razlike med nami so številne in globoke. V preteklosti so bile pogosto vzrok bolečih sporov, sedaj pa nam daje Gospod razumeti, da so onkraj naših resnic in nasprotij med nami možje, žene, otroci, ki jim vsi hočemo dati vse, kar imamo najboljšega, našo vero, ki more spremeniti svet.

Sveti oče Janez Pavel II.
v govoru o srečanju ver
v Assisiju
27. oktobra 1986.

daje sam, temveč jo najde v svoji notranjosti in se ji mora pokoravati, kot pravi 2. vatikanski koncil. Človek ima sicer možnosti, da svojo vest zaduši, da se ne ravna po njej in se postavi ne pokorava. A s tem si izreka svojo obsodbo in izkušnja uči, kakšne so posledice. Poglejmo le v razbite zakonske skupnosti in razpadle družine.

V vesti človek spozna, kaj je prav. Ostane pa vprašanje, odkod vest to spozna.

(po NOVI MLADIKI 1978)

Tone Kralj, MLADI PAR. Jedkanica, iz cikla Zemlja, 1932—34

Pričakovanje

(Meditacija ob podobi Walterja Habdanka PRIČAKOVANJE)

Noč nad mestom je na pričujoči podobi pred kratkim minila. Zdaj se je že zdanilo in postalo svetlo.

Ljudje, ki so v mestu to noč preplesali, ne plešejo več.

Ljudje, ki so si v obupu poiskali zatočišča, so svoj nočni azil že spet zapustili.

Ljudje, ki so se to noč ljubili, so se spet ločili.

Ljudje, ki so umirali v blodnjah noči, so dotrpeli.

Jetniki pa še naprej sedijo za rešetkami.

Jokajoči morda še niso prenehali jokati.

In trudni morajo kljub vsemu oditi na delo.

Nebo nad mestom je prazno, na levi se nam kaže samo temen lunin krajec.

Ljudje, ki jih vidimo, so očitno preživeli težko noč. Povzpeli so se na visoko ogredje in zdaj stojijo in visijo na ozki polici visoko nad strehami, zbiti skupaj, veter jim brije v obraz, nad njimi vihra borna zastavica. Nekateri imajo kape na glavah. Njihova obleka je revna.

Na vseh obrazih z velikimi očmi se še poznajo sledovi zlovešče teme. Preživeli so, vendar je njihov položaj slab. Pravkar so še enkrat le za las odnesli pete . . . Krčevito se oklepajo drogov. Nekí moški se drži celo za roko sedeče žene.

Eden od mož kaže s prstom nekam ven iz ogredja, starec na skrajni desni, mogoče kak izobraženec, pa zre celo skozi daljnogled v daljavo. Gib, pogled vseh je uperjen v isto smer. Vsi gledajo ven, skupaj ven.

Krute so razmere tega sožitja: razdeljeno je v noč črnine in v svetlobo beline. Prišlo je do razsula naravnih oblik, iz razbitin pa nastajajo zidaki za novo, izvirno formo, ki kot preproga deluje s celotne podobe.

— Pričakovanje. —

Kaj pričakujejo ljudje na tem usodnem prizorišču?

Jih je pritirala bojazen iz dna srca v ta labilni položaj?

Še na tej ozki polici silijo ven, proč od nemoči in obupa.

Kdo so ti ljudje?

Mi sami smo ti babilonski ljudje.

Seveda, nismo videti nič kaj dobri, nismo kaki športni tipi, nepopolni smo, betežni, kot iz svinčenih uteži narejeni, za silo skupaj zbiti, prepuščeni samim sebi, preganja nas negotovost in strah pred prepadom, navdaja nas misel na našo mračno zadnjo uro in na propad.

Tako stojimo, hrepeneč po spremembi, v neudobnem položaju, na tem svetu brez odrešitve . . .

In vendar nam podoba predstavlja tudi še drugo stran: kaže nam veliko uresničitev upanja.

Pomislimo lahko na Noeta, ki zre z ladje v pričakovanju, da bo zdaj zdaj zagledal goloba, kako se vrača z oljčno vejico v kljunu.

Pomislimo na Mojzesa, ki moleduje z dvignjenimi rokami.

Pomislimo na Jona, kako moli h Gospodu iz ribjega trebuha.

Splezamo lahko skupaj z Zahejem na divjo smokev. Čutimo se povezane z grešnico, ki nam je postala draga, ko se obrača na Gospoda in Mu s svojimi lasmi briše noge.

Pomislimo na našo kletko, na naš zapor, na naše sožitje, polno nezaupanja, na naše samotne poti, na naš strah, na naš brezup.

Pa še lahko pomislimo na naše sožitje v občestvu verujočih v Cerkvi, na naša trenja v tem občestvu, na naše izmikanje, na naše sodbe in predsodke, na naše neugodje. Pomislimo na ljudi, ki jih spremljamo v njihovem iskanju, v njihovih bojznih, v njihovi pogostni nevtolažljivosti. Odvisni so od nas . . .

Kje smo? Kam gremo? Kam pelje naša smer? Kam vodi naša zasebna pot, kam drži naša poklicna? Kaj pričakujemo od prihodnosti?

Lahko se zgledujemo po ljudeh duha. Pokažemo lahko v smer, iz katere se svetlika upanje, lahko ovijemo roko okoli vratu koga drugega. Vse to lahko — kljub mrzlemu vetru, ki prodira v nas in nam marsikdaj piha v obraz, kljub stiski, ki tare pogosto tudi nas same. Lahko smo v pričakovanju — v upanju — zglede drugim, ker vemo, da nam naš daljnogled ne kaže kake fatamorgane, da nimamo halucinacij ne kakih „doma narejenih“ utopičnih predstav, ampak da

**. . . Gospod čaka, da vas pomilosti,
zato se vzdigne, da se vas usmili.**

(Iz 30, 18)

Gospod, ki pravi o sebi:

**. . . jaz sem Gospod, tvoj Bog,
ki trdno drži tvojo desnico,
ki ti pravi: „Ne boj se,
jaz ti pomagam.“
Ne boj se . . .
Jaz ti pomagam . . .
Tvoj odkupitelj je Sveti Izraelov.**

(Iz 41, 13 + 14)

Lahko celo upamo in pričakujemo, da je Gospod blizu. Sv. apostol Pavel pravi v pismu Filipljanom (4, 4—6):

Veselite se vedno v Gospodu, in to zmeraj; ponavljam vam, veselite se. Vaša dobrota bodi znana vsem ljudem.

Lahko se torej spustimo spet z visokega ogredja na tla, lahko odidemo iz steznika drogov, zapustimo stisko bojznih, odložimo celo daljnogled, da bomo lahko bolj sredi med ljudmi. Vse to lahko storimo, če kot kristjani dobrohotno, in ne samo kritično, stopamo skupaj in če ostajamo povezani drug z drugim v občestvu verujočih, pa četudi delujemo na še tako različnih področjih.

Spoštovani gospod župnik „v kamnitem vinogradu sv. Petra“ (Tvoje besede), pisal si mi, naj Ti sestavim nekaj misli ob mesecu verskega tiska, kajti „kultura je tisto, po čemer človek vedno bolj postaja človek“, kakor si zapisal. In še: „da z branjem raste naše obzorje“. Posebno Te boli podivjano preklinjanje in kvantanje, ki ju je nenehno slišati, medtem „ko ne znamo več govoriti lepe materinščine, ki mora postati naša skupna skrb“.

Nisem Ti utegnil takoj odgovoriti — ne zameri mi! — in moral si mi poslati že drugo pismo — pa mi je zaradi njegove modre vsebine zdaj nadvse prav, da sem bil malo nemaren in počasen: napisal si mi ga namreč tako imenitno in po mojem okusu, da mi bo težko kaj dodati. „Knjiga mora biti naš vsakdanji kruh,“ pišeš, „duhovna in kulturna potreba.“ Zatem pa: „Prešernov dan je res le enkrat v letu, toda kultura duha in srca, ki jo je oznanjal, nas mora spremljati vsak dan.“

Kako tehtne misli in koliko vzpodbud, moj dragi gospod župnik — in Ti si pri tem prepričan, da bom mogoč „na eni tipkani strani“, ki jo tako obzirno hočeš od mene, ustreči Tvojemu zaupljivemu pričakovanju in potrebam Tebi zaupanih duš, katerih duhovno lakoto tako bridko občutiš?

Verniki zaupajo Tvojemu sluhu najrazličnejše napa-ke, grehe in neprimerna dejanja, a daj, pomisli, si že kdaj slišal priznanja tele vrste: „Prešerna, žal, ne poznam, ni ga med mojimi knjigami; njegovih pesmi ne berem.“ Ali: „Prelen sem, da bi se seznanil z umetninami velikih duhov Sofokleja, Puškina, Tolstojaja, Galsworthyja, Claudela in mnogih drugih, tudi „brezversko“ usmerjenih umetnikov!“ (Kateri resnični umetnik ne veruje v Duha?) Ali: „V mojem domu ni niti ene umetniške slike, zanje in za knjige ne trošim denarja.“ — In vendar — ali ne sodi takšno početje med grde, kar neodpustljive (?) grehe zoper Svetega Duha, saj pravi umetniki zmeraj ustvarjajo v binkoštnem navdihu, po božjem naročilu in seveda tudi za nas, za naš odgovornejši in čistejši odnos do Boga, ljudi in sveta, za naše duhovno razsvetljenje in nravno plemenitenje? Bog si je zamislil najpopolnejšo podobo naše osebnosti in nam dal vso svobodo, da jo uresničimo (ali zmaličimo).

In še besedo o jeziku: božja stvaritev je, torej umetnina; pačijo ga samo tisti, ki so poganskega, praznega duha. Lepo govorijo in plemenitijo pa ga oni, ki je v njih ne le slovnica, ampak polnost duha, lepote in spoznanja.

Dovoli, da k zgornjemu pritegnem še misel iz Tvoje- ga drugega pisma: „Postni čas nas sili, da gremo vase tudi glede duhovnega in kulturnega življenja.“ To si dobro napisal, zelo me vleče, da bi misel razvil, a vrstic je že čez mero.

V pričakovanju pomladi (včeraj — 28. februarja — sem že slišal peti kos!), v mislih na duhovno in kulturno obnovo in prebujo nas vseh Te prav lepo pozdravljam.

Mirko Mahnič, Slovo, str. 208—209

Nekaj sadežev iz Rebulovega VRTA BOGOV

„Mistiki me privlačijo, karizmatiki pa nič,“ povem svoje mnenje.

„Zakaj?“

„Ker v mistiki vidim neko obdarovanost, v karizmatiki pa domišljanje, da si obdarovan. Poleg tega je vera, če je vera, neznanost skrivnosti, ki je ne zgodovina ne življenje ne potrjujeta: večkrat jo celo zanikata. Ko bi jo potrjevala zgodovina: mar bi mogel biti danes, po dva tisoč letih krščanstva, svet videti tako neodrešen? In ko bi jo potrjevalo življenje, mar bi bil mogel Josip Visarionovič Stalin po vsem, kar je naredil, lepo starostno umreti v svoji postelji? Božja previdnost je skrivnost, ki je edina neteoretična: edina, v katero neprestano butamo s čelom. Karizmatiki pa bi hoteli imeti svet nevidnega tako rekoč v omari. In telefon na mizi za neposredno zvezo s Svetim Duhom. Pa tisto vzdigovanje rok, tisto vzdihovanje, da ne govorim o glosolaliji — meni tukaj zadiši po osladnem...“

„No, slovenski značaj je preveč alpsko realističen, da bi bil kaj bolj dovzeten za takšno čustveno ekstrapolacijo religije,“ meni Profesor. „A na ameriških tleh doživiš vse mogoče. Predstavila se mi je ženska in rekla: ‚Jaz sem obsedena!‘ Ta zemlja ni evropska zemlja, še ni ukročena...“

Ampak če človek pomisli na ukročeno tal, iz katerih so vzrasli Verdun, Stalingrad, Oswiecim...

Da koga smemo imeti za Slovenca vsaj v času osveščene narodne zavesti, ne more zadostovati kri. Za Slovenca smemo imeti samo tistega, ki se za to hoče imeti sam. Gre tudi za stvar ponosa. Zakaj bi si spozdjavali svojo narodno samozavest z beračenjem slovenskih ostankov? Meni tudi Nobelovca ni mar, ki je lahko biološko stoddstoten Slovenec, a svojega slovenstva ne čuti ali ga celo odklanja. Če damo nekemu

vinu slovensko etiketo, naj bo to vino, ne brizganec ali celo voda.

Tik pod vrhom leta 2000 Slovenec že lahko odvrže s svojega krova kakšen kompleks.

Domovine namreč ni.

Je samo minljivo šotorišče, pa naj bo pod srebrnimi ostrejši Triglava, naj bo tudi oživljeno od Sav in Soč, blagoslovljeno z vodami in gozdovi, razživljeno z vinogradi in sadovnjaki, poduhovljeno z zvončki in barokom svojih cerkvic — naj bo tudi edino, Prešernovo in Cankarjevo in Pregljevo in Kocbekovo, neznanost ljubljeno, naj bo tudi vsa naša usodnost med rojstvom in smrtjo — ostaja samo šotorišče, ki je pastirica Zgodovina razgrnila nad njim platno minljivosti, pripravljena, da spet razsadi njegove količe...

Domovine ni.

Obstaja samo prisposoda, kolikor jo hočemo dešifrirati v hieroglifu zgodovine.

Prisposoda kakšne druge domovine, v kateri bo detroniziran videz in bo vladala pravica (2 Pet 3, 13).

... govoriga... o tem, kako utegne vplivati na slovensko duhovno civilizacijo ukinitve humanistične izobrazbe, za katero so se odločili slovenski komunisti. Ugljava, koliko nas utegne ta amputacija še bolj provincializirati. In to utegne biti provincializem, hujši in zlaganejši od domačijstva, ker se bo ob pomanjkanju neke univerzalne osnove kamufliral v nastopaško planetarnost. Prekuhal bo Heideggerje, Lukacse in Althusserje...

Pač alienirana abstraktnost zunaj časa in prostora. Sicer pa ali ni simptomatično, da je morala na Slovenskem utihniti prav revija, ki je hotela biti nosilka humanistične usmeritve, ki se je imenovala prav **Prostor in čas**, medtem ko se je toliko manjvrednega celu-

loznega ščavja lahko objestno razraslo?...

...

Ne misli, da malikujem humanistično izobrazbo... V prejšnjem stoletju klasična izobrazba ni bila nikjer v takih čisljih in v takšnem razcvetu kot v Nemčiji. In kaj je potem iz te setve dozorelo za Evropo 20. stoletja? Veliki prerok Niča je bil konec koncev univerzitetni profesor grščine Nietzsche.

Tudi antika lahko govori v prazno, če ji odvzameš etični koeficient. Kakor govorita v prazno fizika in muzika, ki sta se prav tako razmahnila na Nemškem, če sta brez tega koeficienta. A brez antike tudi kultura z etičnim koeficientom ostane provincialna. Kaj šele brez njega!

„... vračam se s še enkrat potrjenim vtisom, da moram človeško kvaliteto iskati najprej med kristjani,“ rečem.

„Vsaj etična občutljivost bi morala biti v verujočem večja,“ povzame sogovornik. „Če ne zaradi drugega, ker mu je kapitalna zapoved niti ne pravica, ampak ljubezen. A večja bi morala biti tudi njegova odprtost glede na to, da njegovo zadnje obzorje ni čas, ampak transcendenca.“

„Vera bi ga morala delati močnejšega,“ vlečem naprej svojo misel.

„Pa kaj, ko tudi med verujočimi najdeš celo lestvico zoološke alegorije, od lisice do bika. Pravo drugačnost, res novo kvaliteto seka v človeško snov edinole svetost.“

...

„Kaj pa, če na koncu ni nič?“ se po premolku oglasi... noč.

...

„V tem trenutku čutim, da imam proti niču dve bombi,“ odgovorim. „Dva argumenta, da človek presega vidno.“

„Prva bomba?“

(dalje na 34. strani)

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: JUGOSLOVANSKA GOSPODARSKA POLITIKA JE DELEŽNA KRITIKE

Jugoslavija je preteklo gospodarsko leto končala z mešanimi izidi in z dokaj zaskrbljenimi izgledi. Sicer je bil porast družbenega proizvoda s 3,7% tako visok kot že dolgo ne, a to je treba pripisati manj vladni gospodarski politiki kot dobri žetvi. Industrijska proizvodnja kaže težnjo upadanja. Za dobro je treba označiti, da se je v primeri s prejšnjim letom povečal izvoz v dežele z močnim denarjem za okrog dva odstotka. Jugoslavija je plačala obresti in odpisanje dolgov v tujini — ti znašajo okrog 20 milijard dolarjev — in celó lahko znižala goró dolgov. Pri prihodkih iz nakazil zdomcev in turizma navajajo porast za okrog 20%. Te številke so najbrž bolj namišljene, ker dohodki prihajajo posebno s področja nemške marke in zaradi znižanega tečaja dolarja prikazujejo več.

Tudi presežek skupnega plačilnega obračuna za 1986, ki ga cenijo na 400 milijonov dolarjev, je treba jemati previdno.

V decembru so prišla v Beograd zastopstva Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke. Zdi se, da ima Denarni sklad, ki je prenehal z obliko mirnega gledanja in zahteva četrtletna poročila in polletne „nadzorne komisije“, h gospodarski politiki Mikuličeve vlade spet nekaj pripomb. Grajal je, da ni vlada dovolj uporabila tržnogospodarskih pomočkov in oblik ter da se bojuje proti inflaciji nápak in nezadostno. Inflacija je znašala konec leta baje 95%, torej več kot kdajkoli prej.

Kljub zagotovitvam ni vlada od poletja dvignila obresti na likor toliko dejansko stopnjo, in tudi ni razvrednotila dinarja navzven po stvarnem položaju. Tečaj dinarja je baje še vedno za okrog 25% previsok. Cene so prišle izpod administrativnega nadzora kvečjemu nepopolno ali pa celó čisto nič. Posebno naj bi Denarni sklad kritiziral to, da so Jugoslovani v zadnjih mesecih zvišali dejanske plače občanov, ne da bi bilo to gospodarsko upravičeno.

Kot glavni vzrok inflacije v Jugoslaviji navajajo nezadržano tiskanje bankovcev s strani Narodne banke, ki sploh ni sposobna omejitvene politike pri množini denarja. S tem so podpirana predvsem podjetja, ki delajo

z izgubo. V tem vprašanju se je doslej kljub vsem opozorilom Denarnega sklada le malo storilo.

Široki krogi v Jugoslaviji očitajo Mikuličevi vladi, da zavzema naproti stremljenjem tržnega gospodarstva odklonilno stališče. Prve mesece po prevzemu vlade je skušal Mikulič odkrito vladati z administrativnimi ukrepi. Po neuspehu te politike je vlada predvsem v boju proti inflaciji presedlala k politiki „Pustite, naj gre vse po svoji poti!“, tako da so začeli v Jugoslaviji sumiti, da hoče v očeh občanov tržnemu gospodarstvu zavestno vzeti dobro ime.

Vlada se tudi brani bistveno spremeniti novi centralistični devizni zakon, uveden v začetku 1986, čeprav se zdi, da jemlje ta pogum izvoznikom. Prizadeta je ne le Slovenija, kjer je opaziti delno preusmeritev v trgovino z Vzhodom, marveč tudi Srbija, ki je šele prav začela izvažati na področje z močnim denarjem (tako mali avto „Yugo“ v ZDA). Kajpak ne zahtevajo sedaj v Sloveniji celotne spremembe deviznega zakona, pač pa ustanovitev tako imenovanega deviznega „sklada za v sili“ pri velikih republiških bankah, da bi bila lahko škoda, ki jo dela centralizem, omiljena in nezadostnost Narodne banke pri urejevanju plačil v tujini popravljena.

Možnost odločanja Narodne banke naj bi bila izboljšana prek večje neodvisnosti. Za še važnejšo stvar imajo načrtovani sistem obračunavanja po podjetjih, ki predvideva novo oceno vseh naprav in stvarno postopno odpisovanje vrednosti strojev. S tem naj bi preprečili namišljene dobičke. Dalje so v načrtu ukrepi za pospeševanje tako imenovanega malega gospodarstva, tudi zasebnega.

V zavest vodilnih funkcionarjev jugoslovanskega režima prihaja, da se mora končno zgoditi kaj odločilnega, ker se kriza stalno večja in se danes kažejo že tudi socialne, predvsem pa politične posledice. A razlike v mišljenju so od republike do republike velike, mnogo podjetij in občin ima od inflacije in od neresničnih ocen korist, pa tudi svetovnonazorske ovire so še na poti.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 29. dec. 86/10.

DELO: OSTRE OBSODBE SLOVENSkih ŠTUDENTOV

Akcija dela ljubljanskih študentov, ki so konec preteklega tedna na Plečnikovem trgu med drugim zbirali

podpise za ukinitve štafete mladosti, je v sredstvih javnega obveščanja po Jugoslaviji naletela na precejšen odmev. Skupna značilnost: dejanje obsojajo.

Čeprav se je akcija, ki se je začela v sredo popoldne, zvečer tudi končala, je propagandna stojnica, s katere je univerzitetna konferenca ZSM Ljubljane pozivala prebivavce Ljubljane, naj podpišejo eno od štirih ponujenih peticij, ostala na Plečnikovem trgu, enem najprometnejših točk v mestu, tudi v četrtek. Tako se začne *Tanjugov* komentar.

Mladinci so občanom ponudili naslednje peticije — proti štafeti mladosti in sedanjemu načinu praznovanja dneva mladosti, o priznavanju posebnega statusa političnih zapornikov v Jugoslaviji, o referendumu, na katerem bi se izrekli za gradnjo jedrskih elektrarn ali proti njej, in peticijo o „civilnem služenju“ vojaškega roka.

Poleg tega so študentje akademije za likovno umetnost iz štiri metre dolgega hloda demonstrativno izdelali „štafetno palico“ kot simbol proti štafeti mladosti.

O ljubljanskem dogodku so pisali tudi drugi, na primer Vlado Zagorac v *Borbi*. Avtor nekoliko natančneje opisuje stojnico za zbiranje podpisov, „okrašeno“ s številnimi napisi, ki so na žaljiv način govorili o štafeti, našo družbo pa primerjali s plemenom Bantu, katerega vrači razlivajo celó zadnje kapljice vode, da bi začelo deževati. Tako tudi mi razmetavamo zadnji denar in ga zapravljamo za praznovanje, čeprav smo v hudi materialni krizi.

Zelo oster je tudi *Večernji list*. Milivoj Dragičević piše, da se je del študentov ljubljanske univerze zapletel „v nevaren in zlonameren klopčič provociranja“. Izkoristili so celo govorniški oder 12. kongresa ZSMJ v Beogradu za sporočilo, da je prišel čas za odpravo „zastarelih ritualov“ v prid „slepega patriotizma“ in „imaginearne preteklosti“. Namesto štafete mladosti so predlagali pohod brezposelnih ter zborovanje proti verbalnemu deliktu, oboroževanju Jugoslavije in „sramotnemu izvozu orožja“, zborovanja za civilno služenje vojaškega roka in podobno.

DELO, Ljubljana, 16. dec. 86/5.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: SLOVENSKA MLADINA SE POLITIČNO ODPIRA

Čisto svoje politične izjave (univerzitetne konference ZSM Ljubljane na Plečnikovem trgu — op. NL) so za Jugoslavijo nekaj novega. V skoraj vseh ostalih republikah, tudi na Hrvaškem, sprožajo razdražene in celó sovražne odzive. Zdi se, da ne vidijo več v sami Sloveniji ne občani ne politično vodstvo v tem kaj posebnega. Kvečjemu se kaže neugodje nad brezskrbnim načinom, s katerim izrekajo slovenski mladinci svoje želje o sodobnejšem političnem življenju.

Čuti je, da bi ne smeli zlasti armade napadati preveč javno. Pomislili naj bi, da bi utegnili Srbi in Črnogorci že po svoji narodni miselnosti „civilno služenje“ težko sprejeti. A zdi se, da so celo vojaki ob vsej razdraženo-

sti učljivi. Po obzirnem notranjem navodilu, tako je slišati, ne bodo Jehovinih prič, ki bodo vojaško službo odklonile, več vtikali v zapor, marveč jih pošiljali na služenje brez nošnje orožja. Šetinc, ki zastopa Slovenijo pri zveznem partijskem predsedstvu, je slovesno izjavil, da se bo smelo v Sloveniji o željah mladih vsaj javno razpravljati.

V Sloveniji se kažejo odprti odnosi tudi v razmerju do Cerkve. Sicer so uradno odločili, da vsaj tega božiča še ni mogoče uradno uvrstiti med praznike, ker je Slovenija že izbrala število svojih praznikov; priporočili pa so, naj bi poiskali delovni kolektivi, kjer je to mogoče, samostojne rešitve, in naj bi delavcem ali uslužbencem, ki bi imeli 25. decembra radi prosto, ne postavljali nikakršnih zaprek. Ljubljanski nadškof Šuštar je smel ta božič prvokrat govoriti po radiu, koncert božične cerkvene glasbe na 24. decembra zvečer v veliki dvorani Cankarjevega doma je bil že dolge tedne prej razprodan.

Republiškim politikom se stavlja vprašanje ob političnem odprtju mladine v dveh smereh: prvič, kako bi mogli to gibanje vgraditi v obstoječi politični ustroj, in drugič, kako spraviti posebno gledanje Slovenije, ki se kaže vedno bolj otipljivo, kolikor moč brez sporov ob bok „jugoslovanski splošnosti“.

Ko so pred kratkim ljubljanski volilni upravičenci ob 80 %-ni volilni udeležbi z referendumom odklonili samoprispevek za zaščito okolja, je mladinska revija *Mladina* pisala brez ovinkov, da to ni bila demonstracija proti zaščiti okolja, marveč proti režimu kot takemu.

Pravoverni komunisti po vsej Jugoslaviji govorijo, kot da s tem nevarno dviga glavo „meščanska desnica“. Tudi v spomenici srbske akademije znanosti so videli to težnjo.

Medtem ko starejši komunistični politiki ob teh dogodkih zmigujejo glavo, prihajajo mlajši na bolj ustvarjalne misli. Ni pač nobene druge poti, tako je čuti, kot partijo, ki je sicer v Sloveniji že leta dolgo odprta, še bolj odpreti, in sicer tudi za nekomunistične sile, tako da bo igrala vlogo, ki naj bi jo danes igrala Socialistična zveza: da bo v prvi vrsti pristojno mesto za politično dejavnost. Slovenije ni mogoče, dokazujejo dalje, odrezati od splošnih gibanj sodobne Evrope in Slovenci so kot majhen narod posebej navezani na „sodelovanje na široki osnovi“. Tudi pri razumnih slovenskega rodu, ki živijo v tujini, hočejo domá zbuditi zanimanje za ta razvoj.

Tako se kaže politično gibanje med slovensko mladino kot del nastajanja nove narodne zavesti, ki bi rada znova določila mesto slovenskega naroda tako v Jugoslaviji kot v Evropi. Slovenija, menijo, politično ne sili stran od Jugoslavije, obstaja pa njeno lastno kulturno in gospodarsko bivanje.

Slovenija ne terja splošne reforme sedanjega deviznega zakona, čeprav ima od njega malo koristi. Zadolžni bi bili že s tem, da bi Narodna banka denar zanesljivo izplačevala in da bi smel ostajati del deviz v republikih, kot neke vrste „sklad za v sili“. Vprašanja, ali se sme Slovenija kot republika v tujini zadolževati,

(dalje na strani 13)

Slovenija

Moja dežela

na sploh

ŠESTDNEVNO SNEŽENJE,

ki je sredi januarja zajelo območje Slovenije, je povzročilo hude preglavice v proizvodnji, prometu in v tranzitu. Zaradi obilice snega in snežnih zametov so bile ponekod zaprte šole, delavci pa so pozno prihajali na delo. Zaradi močne burje na Primorskem in Tolminskem so le s težavo vzdrževali prometne zveze. Prvič po letu 1952 je v slovenskem glavnem mestu zapadlo več kot meter snega, kar je cestne delavce postavilo pred skoraj nerazrešljive probleme.

SLOVENSKI OKTET NA KITAJSKEM

S koncertom Slovenskega okteta v kitajski provinci Sichuan je bil storjen prvi korak pri uresničenju kulturnega sodelovanja med to provinco in Slovenijo. V Chengduju, glavnem mestu province, je imel oktet dva koncerta. Predstavili so dela starih mojstrov, nekaj del slovenskih skladateljev in več naših narodnih pesmi. Kitajski center za mednarodno kulturno

menjavo v Pekingu je organiziral koncert našega okteta tudi v kitajskem glavnem mestu. Koncertna dvorana, ki so jo šele pred kratkim zgradili, je bila napolnjena do zadnjega kotička, občinstvo pa je bilo še posebej navdušeno, ko je Slovenski oktet izvedel neko staro kitajsko pesem. Koncerta se je poleg uglednih kitajskih osebnosti udeležil tudi veleposlanik Zvone Dragan. V kitajskem tisku so koncert Slovenskega okteta zelo pohvalili.

od tu in tam

BREŽICE

Staro mestno jedro Brežic je pomemben zgodovinski spomenik, ki mu zadnja leta vendarle bolj načrtno vračajo nekdanjo podobo, hkrati pa odpravljajo napake povojnih posegov. Ob grajskem poslopju so medtem že prenovili stavbo, ki je sedaj lep dom obrtnikov, temeljito prenovi pa sta doživeli še dve

Naši časopisi, radio in televizija skrivajo božič... Reči moram, da nisem nikoli razumel, zakaj smo ukinili in prepovedali božične praznike takoj po vojni 1946. — Bojan Štih.

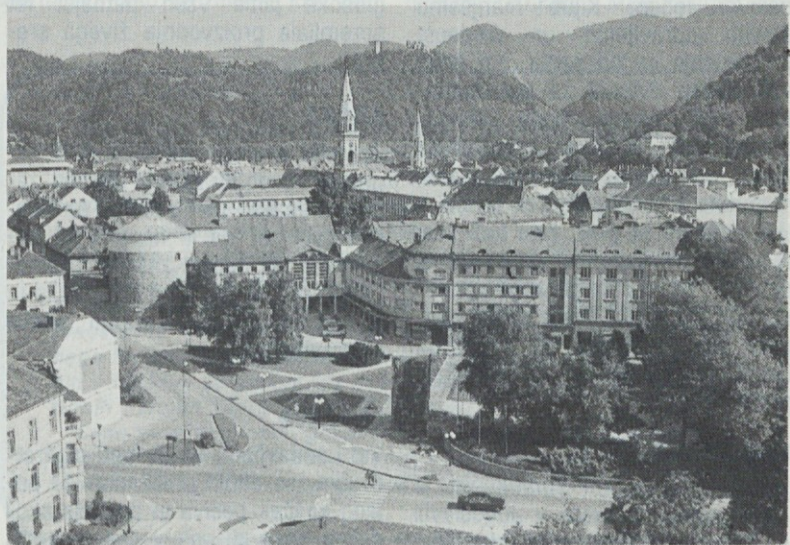
DRUŽINA, Ljubljana, božič 86/9.

zgradbi v središču mesta. Ta čas obnavljajo nekdanje grajske hleve. Obsežnemu poslopju je projektant dipl. arh. Franc Filipič dodal vrsto podrobnosti za večjo funkcionalnost, na podstrešju pa z desetimi mansardami dobil nove uporabne prostore. S prenovo stavbe naj bi končali sredi leta.

GORNJA RADGONA

V Gornji Radgoni so odprli trgovino z rabljenim blagom, ali kot to pravijo, starinarno. Lastnica zasebne trgovine, gospa Elena Konstatinovič, bo z njo ustregla tistim, ki si žele znebiti rabljenih, vendar dobro ohranjenih stvari. Veseli pa

CELJE, mesto ob zavoju Savinje, je živahno versko, kulturno, industrijsko, trgovsko in turistično središče.

NOVI SAMOSTAN slovenskih karmeličank v vasi Sora, štiri kilometre zahodno od Medvod.

bodo tudi kupci, ki bodo lahko mnogo ceneje kupovali stvari, zlasti oblačila, saj so ta vse dražja in je treba pravilno obrniti vsak dinar.

GORNJA RADGONA

V podjetju Gorénje-Elrad, ki zaposluje 1400 delavcev, od novega leta dalje delajo le 40 ur na teden. Kot uspešno podjetje so dobili soglasje, da poskusno delajo krajši delovni teden. Kljub manjšemu številu opravljenih ur vrednost proizvodnje ne bo padla, saj bodo vse norme dvignili za pet odstotkov. Še naprej bodo skušali zmanjševati stroške proizvodnje zlasti pri izrabi delovnega časa, materiala in energije. Ker so bili v tem uspešni že prej, zato tudi zdaj računajo na uspehe. Veliko pa si obetajo od racionalizacije proizvodnje, pri kateri imajo veliko podporo med inovatorji, ki s svojimi izumi pocenjuejo in posodablajo proizvodnjo.

IDRIJA

Idrijski živosrebrni rudnik, ki je edini rudnik te vrste v Jugoslaviji in ki kljub 500-letnemu izkoriščanju

nju še vedno vsebuje blizu 10 odstotkov znanih zalog živega srebra na svetu, naj bi kljub temu do leta 2003 postopoma in dokončno zaprli. Gre za vsestransko zahteven projekt, ki bo po lanskem cenah stal blizu osem milijard dinarjev, kar po ocenah strokovnjakov ni veliko. Samo toliko pa bo ta naložba vredna zato, ker bo proces postopnega zapiranja 400 metrov globoke jame vseh petnajst let spremljala proizvodnja živega srebra.

KRŠKO

Jedrsko elektrarna Krško je 8. januarja ob 7.33 zjutraj obstala zaradi napake pri zaščiti turbine. Ugotovili so, da je napaka na usmerniku, ki napaja zaščito turbine. Elektrarna se je varno zaustavila in je bila nekaj časa v stanju „vroče pripravljenosti“.

LENDAVA

Vsi Lendavčani, ki jih moti cigaretni dim, so dobili priložnost, da pojedjo košček peciva in popijejo skodelico kave ali sok v čistem ozra-

čju. Lendavski Intes je namreč v novi poslovni stavbi odprl prijeten lokalček, v katerem prodajajo vse vrste kruha, pecivo in druge slaščičarske izdelke, mlečne napitke, kavo in v kratkem tudi hrenovke in jedi z žara. Seveda so številni kadilci protestirali, vendar Intes ni popustil, saj bi mu drugače prepovedali prodajo kruha. Na svoj račun so prišli le tisti, ki za „ozemljitev“ potrebujejo šilce žganja ali kozarec piva, saj pivci alkoholnih pijač na splošno ne škodujejo čistemu zraku.

LJUBLJANA

Ljubljanske mlekarnice so januarja pričele sanirati deset hektarov zemljišča v industrijski coni RP-2 na Rudniku, kjer bodo zgradile nove proizvodne obrate, hladilnice in upravno poslopje. Naložba je razdeljena v pet faz, njena predračunska vrednost pa je 38 milijard dinarjev. Tolikšnega finančnega bremena Ljubljanske mlekarnice same ne bodo zmogle, zato računajo na sredstva, ki naj bi jih združili v okviru velepodjetja Merkator in na dodatne finančne vire, ki naj bi jih zagotovila ljubljanska občina in tudi republika. V novi mlekarni, ki bo lahko sprejela 500 tisoč litrov mleka na dan, bo 65 odstotkov opreme uvožene.

Ko smo po sovjetskem vzorcu ločili Cerkev od države, smo v resnici potisnili vernega človeka v podrejeni položaj v družbi in spremenili njegovo vero, ki je eden temeljev naše kulture in civilizacije, v nezakonito „skrivnost“. To pa je zapostavljanje v ustavnem, pravnem in človeškem pogledu. — Bojan Štih.
DRUŽINA, Ljubljana, božič 86/9.

Potem se je v letu 1946 pojavilo med nami sovjetsko strašilo Dedka Mraza, v imenu katerega so bili pregnani z ilegalo Jezus Kristus, sveti Jožef, Devica Marija, Sveti trije kralji, sveti večer, ki smo ga praznovali že tisoč let. — Bojan Štih.
DRUŽINA, Ljubljana, božič 86/9.

LJUBLJANA

Komunalno podjetje Ljubljana je moralo lani v Tivoliju zamenjati več kot 100 razbitih Plečnikovih svetilk. Vsaka je stala 1000 novih dinarjev, plačati pa so jih morali iz sredstev za redno vzdrževanje mesta, saj zlikovcev doslej še niso nikdar našli. Na Komunalnem podjetju so tudi povedali, da je takega „kulturnega“ obnašanja vedno več, saj je razbijanje tivolskih svetilk postalo skoraj vsakonočna praksa. Verjetno se hočejo Plečniku oddolžiti tudi tisti, ki zanj in njegovo umetnost še nikoli niso nič slišali.

LJUBLJANA

V kulturno informacijskem centru Križanke ljubljanskega mestnega muzeja so 6. januarja odprli razstavo „Slovenski likovni umetniki za glasbeno šolo v Celovcu“. Svoja dela je v podporo tej slovenski šoli v Avstriji poklonilo več kot 40 likovnikov. Akcijo je pred dobrim letom začel Republiški komite za kulturo in tako zbral okoli 60 slik, kipov in grafik, ki so sedaj na ogled v razstavnih prostorih na Trgu francoske revolucije. Slovesne otvoritve se je poleg mnogih sodelujočih likovnih ustvarjalcev udeležilo tudi veliko drugih kulturnih delavcev, med njimi nekaj iz zamejstva. Priložnostni nagovor je imel predsednik Republiškega komiteja za kulturo Vladimir Kavčič.

LJUTOMER

V ljutomerski galeriji Ante Trstenjak je Pokrajinski arhiv iz Maribora razstavil izbor listin in dokumentov, ki pričajo o bogati preteklosti Ljutomera. Dokumentacija je del arhivskega gradiva, ki ga je po dolgih letih čakanja vrnila Avstrija. Iz dokumentov, pogodb, zapisnikov in vsega drugega, kar se je ohranilo stoletja dolgo, so sestavili mozaik življenja v tistih časih, začena pa se z listino iz leta 1396, s katero vojvodi Viljem in Albreht potrjujeta ljutomerskim občanom vse pravice, svoboščine in privilegije, ki jim jih je v listini z dne 12. julija 1342, izdani v Radgoni, podelil vojvoda Albreht II. in s tem dal Ljutomeru pravice trga. Ljutomer je bil trg skoraj šeststo let — od 1342 do 1927, ko je postal mesto. Na razstavi so različni arhivski dokumenti, kjer so zapisane pomembne prelomnice v razvoju Ljutomera in kažejo značilnosti posameznih obdobj.

MARIBOR

„Ne gripa in ne strah pred aidsom nista razredčila vrst krvodajalcev v Mariboru, tako da imamo krvi do-

volj,“ je dejal primarij dr. Edvard Glazer iz mariborske bolnišnice. „Če bo začelo upadati število krvodajalcev, ne bo zaradi strahu pred aidsom, temveč zaradi prostorske stiske, kajti oddelek za dajanje krvi je izredno utesnjen, zato morajo krvodajalci dolgo čakati. Ob ljube, da bomo dobili nov oddelek, so stare že nekaj let, a še ne kaže, da se bodo razmere kmalu izboljšale.“ Po podatkih slovenskega Rdečega križa je bil Maribor skoraj vedno na vrhu seznama krvodajalcev. Tudi lani je dalo kri 16.351 ljudi in to sedem ton. To je dovolj za vse operacije, za vse izdelke in preparate iz krvi. Zadnji in tudi edini primer, da so pri krvodajalcu našli protitelesa aidsa, se je v Mariboru zgodil pred osmimi meseci.

NOVO MESTO

S proizvodnega traku novomeške IMV je lani prišlo 40.883 osebnih in gospodarskih vozil, kar je za dva odstotka več kot leto poprej. Izdelali so 38.314 katrc (R-4); od tega so jih 27.779 izvozili v Francijo. Direktor podjetja Vladimir Bahc je dejal, da so lani s prodajo osebnih vozil in rezervnih delov za vozila Renault iztržili več kot 16 milijard dinarjev. Med drugim so

Nič ne gre prav brez ljubezni. Tudi z jezikom in govorom ne. Prevečkrat ni bilo in ni ljubezni, ponosa in zvestobe do jezika, ampak rajši hlad, brezbriznost in nevednost, sramovanje, strahopetnost, občudovanje vsega tujega, surovost, neokusnost in barbarstvo, nemalokdaj celo sovraštvo.

Zajel nas je „vsesplošni propad jezikovne kulture in razdiranje in onesnaževanje jezika v tolikšnem obsegu, kakršnemu doslej še nismo bili priča“ (Javoršek). In še: „Žal nam materinščina ne predstavlja nikakršne vrednote, tudi najodličnejše osebnosti javnega življenja nastopajo na televiziji in po radiu brez sramu, včasih s takšnim žargonom, da bi si že po dveh stavkih pri vseh kulturnih narodih zapravili ugled“ (Kmecl).

Silno se je razplodilo gospodovalno nastopaštvo, ki je govor in pogovor spremenilo v poniževanje, v psovko, v laž, v nasilje.

Mirko Mahnič, Kako pa govoriš?, Ljubljana 1986.

Vsako leto se zbere na tisoče slovenske verne mladine k premišljevalnemu in molitvenemu srečanju v STIČNO.

izdelali tudi 12.000 avtomobilskih šasij.

POLZELA

V Tovarni nogavic Polzela so lani naredili 40 milijonov parov nogavic, od tega pa so jih izvozili 16 milijonov parov in iztržili 2,5 milijona dolarjev. Prizadevali so se za večjo kakovost izdelkov, ki so jo zagotovile tako boljše uvožene surovine kot tudi zahtevnejše delo strokovnjakov. Letos nameravajo

Zdaj premišlujem in ugibam, kaj je bilo slabega v božiču, da ni več dovoljen in zaželen. Zakaj ni več svetega večera in božiča, o katerih so naši pesniki in pisatelji napisali toliko čistih umetniških besed? — Bojan Štih.

DRUŽINA, Ljubljana, božič 86/9.

narediti za desetino več in izvoz povečati za pet odstotkov. V počastitev svoje 60-letnice pa bodo za naložbe namenili 500 milijonov dinarjev.

PIRAN

„Morska sova“ je ime fotorobotu, ki so ga v začetku januarja preizkusili delavci piranskega komunalnega podjetja v piranskem zalivu. Gre za napravo, vredno kakih 200 milijonov dinarjev, izdelano na Švedskem, ki ji šest propelarjev omogoča gibanje pod vodo v vse smeri, reflektorji in kamere s 300 metrov dolgim kablom pa, da si lahko z barke natančno ogledajo morsko dno in nadzirajo postavljanje kanalizacijskih izpustov in tudi kanalizacijskih cevi in električnih kablov. To je prva naprava v državi, naložba pa se bo komunalnemu podjetju izplačala v poldrugem letu, saj odslej ne bo treba uporabljati dragih potapljačev.

PTUJ

V stari kafileriji ob klavnici ptujske Perutnine so postavili nove kondenzatorje, kar pomeni nekoliko manj smradu za mesto Ptuj. Do konca prihodnjega leta pa bo to kafilerijo že zamenjala nova, ki bo čistila zrak in paro iz kotlov. Iz perutninske klavnice na dan roma v kafilerijo 40 ton odpadkov, ki jih tja splavljajo z vodo, tako da iz klavnice vsak dan priteče 2500 kubičnih metrov odpadne vode. Poleg lastnega studentca porabi podjetje Perutnina še tretjino vse vode iz ptujskega vodovoda.

ROGAŠKA SLATINA

V novem hotelu Sava, v zdravilišču Rogaška Slatina, so odprli brezcarinsko trgovino, prvo v tem delu Slovenije. Z njo so še izpopolnili že tako dobro ponudbo, ki jo ta zdraviliški kraj redno ponuja

svojim gostom. V trgovini je bogata izbira uvoženih pijač, cigaret, svetovno znane kozmetike in obilica tehničnega blaga, vse seveda brez prometnega davka. Na prodajnih policah trgovine bodo tudi izdelki domačega trga, predvsem kristalni izdelki rogaških steklarjev in pletenine slovenskih tekstilnih tovarn.

SEŽANA

Kosovelova knjižnica, ki čez vse leto posveča posebno skrb vzgoji mladih bralcev, vsako leto pripravi v otroškem oddelku od božiča do novega leta posebne prireditve, ki se vrstijo dan za dnem. Tako je bilo tudi letos in prihajalo je toliko mladih, da je bila knjižnica kar premajhna. Na praznik sv. Štefana so povabili znanega pedagoga in glasbenika Janeza Bitenca. Dopoldne je prepeval z otroki v vrtcu, popoldne pa navduševal v knjižnici z glasbeno pravljico Velikan Gorjan. Knjižnica je izrabila priložnost in ponudila v prodajo tudi Bitenčeve kasete in knjige, ki so jih mladi navdušeno pokupili, avtor pa jih je podpisal.

SLOVENSKA BISTRICA

Če k športnim prireditvam prištejemo pohod planincev z Osankarice do Rogle, potem so Bistričani svoj občinski praznik, ki ga praznujejo 10. januarja, zaznamovali kar z desetimi športnimi prireditvami. V okviru praznovanja so odprli tudi 4,3 kilometre dolg odsek posodobljene ceste pri Kočnem na cesti proti Makolam in z njim sklenili asfaltni krog na najbolj prometni lokalni cesti Slovenska Bistrica — Makole — Poljčane — Slovenska Bistrica. Tako se je uresničila tudi dolgoletna želja prebivalcev manj razvitega južnega dela občine, da bi dobili z občinskim središčem asfaltno povezavo, saj se jih tja vozi vsak dan na delo več kot štiri-

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

sploh nočejo dati Slovenci v razpravo. Pričakujejo pa, da bodo druge republike pokazale razumevanje za nujno obnovo njenih zastarelih in izrabljenih strojev. Če te podpore in razumevanja ne bo, bo tudi razumevanje Slovenije za potrebe vse jugoslovanske skupnosti gotovo še dalje plahnelo.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 22. dec. 86/3.

Z odpravo „štafete mladosti“ mladi Slovenci ne bodo uspeli: preveč krajevnih funkcionarjev je, si ne dajo vzeti potratno plačanih govorov, ki jih imajo na cilju vsake etape teka z baklo, trajajočega več tednov.

Ni brez podsmeha odločitev, ki jo je sprejel jugoslovanski zvezni odbor za pripravo „dneva mladosti“ prav v času, ko so slovenski študentje pobirali podpise proti praznovanju in štafeti. Odbor je odločil, da naj se „štafeta mladosti“ začne letos v Sloveniji. Kraj in čas starša mora sedaj določiti socialistična zveza mladine Slovenije: sol v slovenske rane.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 16. dec. 86/3.

DELO:

KDAJ BO BOŽIČ V SLOVENIJI PRAZNIK?

Kaj naj si človek misli... ob zadnjem stavku pripeska Mitje Ribičiča (v *Književnih listih*), kjer pravi: „Če pa misli Meden, da bi morali božič proglasiti za državni praznik, bi ga spomnil na znano misel Heineja, da pade vera najnižje takrat, kadar jo dvignejo na raven državne religije.“ (*Književni listi*, 13. nov. 86).

Da je imel Heine prav, o tem ni dvoma. Če pa je mislil Meden na dvigovanje krščanstva na raven državne religije, pa je drugo vprašanje. Oziroma: ali bi pomenilo praznovanje božiča tako, da bi bil 25. december dela prost dan, dvig krščanstva na raven državne religije?

Analogno bi pomenilo, da bi postalo krščanstvo državna religija že s tem, da je prvi november, dan mrtvih, ali po krščanskem koledarju dan vseh svetih, dela prost dan. Praznovanje prvega novembra je omejeno samo na našo republiko in tudi božič bi lahko praznovali, če ne drugače, samo v Sloveniji.

Mitja Ribičič pravi, da se ljudje svobodno odločajo za praznovanje božiča. Če božič ni dela prost dan, je težko govoriti o praznovanju. Da pa Slovenci na ta dan teko praznujemo, je pokazala raziskava slovenskega javnega mnenja iz leta 1986, kjer lahko razberemo, da božič praznuje 78,9% Slovencev. In ne gre le za kristjane.

Božič je praznik, povezan z našo kulturo in ljudskim izročilom, je praznik miru in družinski praznik. Poleg tega je bil 25. december dela prost dan vse do leta 1952. Odnosi med Cerkvijo in našo državo so se nato poslabšali in tako je postal božič delovni dan.

In vendar — ali je bila ta prekinitve praznovanja dokončna in stalna? Ali bi se ne dalo obnoviti tradicije, ki

je trajala stoletja? 25. decembra praznuje vsa Evropa (razen Sovjetske zveze, Albanije, Bolgarije, Romunije in Jugoslavije). Zakaj ne moremo tudi mi?

Tadeja Krečič, Ljubljana, in še 19 podpisov.

DELO, Ljubljana, 13. dec. 86/16

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: ALI BO V JUGOSLAVIJI BOŽIČ PRAZNIK?

Pozornost, ki so jo v božičnih praznikih slovenske republiške oblasti pokazale naproti svojim vernim občanom, je sprožila znotraj komunističnega režima po drugih delih Jugoslavije odklonilna, delno sovražna odzivanja. Pozornost v Sloveniji je bila v bistvu v tem, da je smel imeti nadškof Šuštar kratek radijski nagovor, predsednik Socialistične zveze Jože Smole je pa vernim v republici uradno voščil lep božič. Božični dan je bil v Sloveniji delovni dan, ker je bila, kakor je bilo rečeno, republika že izrabila svoja dva praznika. Priporočili pa so, naj bi delavcem, ki bi hoteli imeti na božič prosto, po možnosti ugodili. Obljubili so, da bodo lahko o tem letos znova razpravljali.

Slovenija tudi ob tej pozornosti še vedno zaostaja za nekaterimi državami Varšavskega pakta. Vendar stoji v *Tanjugovem* sporočilu, da je ravnanje v Sloveniji sprožilo sedaj vrašanje, ali ni bil s tem „storjen prvi korak k oddaljitvi od ustave, po kateri so verska čustva izključno zasebna zadeva posameznih vernikov“. Zdi se, da se je posebno ostro odzvalo komunistično vodstvo na Hrvaškem, ki se je očitno čutilo pod pritiskom, zlasti ker je zagrebški *Glas koncila* slovenski zgled povzdignil. Po poročilu *Tanjuga* je predsednik hrvaške verske komisije „brezpogojno“ izključil možnost, da bi bil božič kdaj razglašen za uradni praznik, saj da je „že itak mnogo uradnih in neuradnih praznikov, ko se ne dela“.

V Srbiji in v ostalih pravoslavniških področjih države praznujejo božič šele 7. januarja. Tamkajšnji cerkveni predstojniki so predlagali, naj bi oblasti že te božične praznike dovolile srbskemu patriarhu Germanu in nadškofu macedonske Cerkve božični nagovor prek radia. Tajnik jugoslovanskega pravoslavnega duhovniškega društva vidi v tem, da oblasti tej prošnji ugodijo, stvar demokracije. Doslej so božič, najbolj veseli družinski praznik uradno zamolčevali, je rekel, a „ob tabu temah ni resnične demokracije“.

Režim je svoje ravnanje, da cerkvenih praznikov ni priznaval, utemeljeval doslej pogosto s tem, da je Jugoslavija „večnarodna država“ z različnimi verami in bi zato razni verski prazniki vodili k motnjam pri „enotnem delovanju“ države in gospodarstva. To je omenjeno tudi v sedanjem *Tanjugovem* sporočilu.

V nekomunističnih krogih odgovarjajo, da so ta izvijanja smešna in da imajo le ta namen, da zakrivajo sektarsko stališče režima ali vsaj delov le-tega. Še v povojnem času je režim sam drugače ravnal. Jugoslovanski narodi so praznike drugih ver vedno upoštevali, spoštovali in celo sopraznovali, pa naj je šlo za katoliške, pravoslavne ali islamske.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 2. jan. 87/4.

josip jurčič

deseti brat

Kvas je pisal s Slemenic pismo prijatelju Ferdinandu Bojanu. To je bil edini človek, ki mu je lahko vse zaupal. Opisal mu je razmere na Slemenicah in priznal svojo ljubezen do Manice. Pred kratkim ga je ta zalotila zelo zamišljenega in jela uganjevati, na kaj je mislil.

„Četudi večkrat rečete, ne boste prišli do pravega . . .“

„Le stojte! Najprvo mi povejte, ali so bili vaši spomini ali vaša premišljevanja, kakor hočete rajši, vesele ali žalostne vrste?“

„Kakor jih kdo gleda,“ odgovorim, „saj veste, da imajo vse reči dve strani — svetlo in temno, ali . . .“

„Nič, nič! Že se mi odtegujete, pa mi ne uidete zlepa. Pa nič ne de, tudi če nočete odgovarjati naravnost, vam pridem vseeno do konca, le čakajte! Trikrat je dovoljeno! Potem pa morate biti toliko možati, da se boste vdali, kadar zadenem resnico.“

„To vam prav lahko obljubim,“ sem dejal v svesti, da ne bo prišla sama nase. Pri srcu pa mi ni

Bajtarski sin Lovre Kvas se je odločil, da gre po gimnaziji za domačega učitelja na grad Slemenice. Na gradu živi graščak z ženo, trindvajsetletno hčerko Manico in devetletnim sinom Balčkom. Tam je tudi študirani, a zapiti stric Dolef.

V vasi Obrhek spozna Kvas nekaj vaških mož, med njimi velikega posebneža Krjavlja. Seznan se tudi s čudaškim graščakom z bližnjega Poleska Piškávom in njegovim sinom Marijanom. Nič pa še ne ve, da je deseti brat Martinek Spak, ki je njemu napovedal veliko doživetje na Slemenicah, nezakonski sin Piškáva: od tega izsiljuje s pismi, ki jih ima od pokojne matere, denar.

bilo čisto nič dobro, čeravno sem se drugekrat lahko enaki nagajivosti smejal.

„Začela bom od zgoraj. Prijateljstvo vam je po vaših lastnih besedah, če se prav spominjam, ena najvišjih in najblažjih idej. In ker ste tako srečni, kakor ste že pravili, da imate pravega, dobrega prijatelja, moram misliti najprej, da ste se spominjali njega. Mar ni tako?“

„Samó en del ste uganili. Pač mi je bil tudi prijatelj v mislih, a poglobitna oseba ni bil on,“ rečem jaz.

„Že dobro, kaj pa hočete še več! Precej vprvič en del, v tretje pride morda vse. Zares, nemara se bom tako prevzela, da bom o svojem bistrumju sama prepričana in se bom sama hvalila. Le tiho! Vi, gospod učitelj, ste odgovorili prav slabo, ker ste se odkrili na dveh krajih: prvič, da sem uganila en del, in drugič ste rekli, da prijatelj ni glavna oseba. Iz tega poslednjega posnemam, da ste mislili na osebe, in tako imam zdaj dva držaja, katerih se lahko poprijemljem.“

„Ne, dovolite, gospodična,“ sem dejal jaz, „prvo ni bilo nič napačno. Da ste en del uganili, to sem bil primoran povedati, ker ste me ravno prej zarotili na možato besedo, da se moram vdati, kadar zadenete resnico. Drugo je bilo pa že manj premišljeno.“

„To je veliko, če človek spozna tudi svoje slabosti.“ Ponižnost je lepa čednost. Drugekrat bi vam take nepremišljenosti ne odpustila. A zdaj imam

toliko sebičnosti, da vas prav rada odvežem, zato ker je meni v korist," reče ona.

Ne vem, če sem jo še kdaj poprej videl tako veselo kakor v tem pogovoru.

„Kdo bi si mislil, da znate iz vsake besede delati sklepe,“ pravim jaz.

„O, to je spet slab poklon in znamenje, da vi mojemu umu malo zaupate. Le tiho, ne dam vam popraviti to pregreho . . . Zdaj velja vdrugič. Kakor dober vojvoda grem precej v sovražnikovo središče. Morda ste mislili na kakšno podobo, ki vam je še ljubeznivejša kot prijatelj, o kateri mi pa niste do zdaj še ničesar pravili.“

Nande moj! Kje so besede, da bi ti povedal, kako mi je srce bilo, ko je to izgovorila ravno ona! Kako mi je šla kri v glavo, kako se mi je zagnilo pred očmi, kako mi je vsak pomislek tistega razuma, zaradi katerega nisem do tedaj sam sebe poznal, splaval!

Dasi mi je zastavila ono vprašanje kakor v šali in s svojim ljubeznivim smehljajem, se mi je zadelo, da se ji je glasek malo tresel, da ji je lice malo oživel, oko se hotelo pobesiti — in, prijatelj, to mi je bilo dovolj: kakor blisk me je prešinila misel, da bi mi lahko ona tisto čustvo, ki sem ga jaz čutil, pa zatiral, vračala.

V tem hipu nisem mislil, kaj sem, kaj imam, nisem mislil na njenega očeta, niti na svet, ena misel je prodrila in zatrla vse druge, in to je bila ona.

Ne morem povedati, kaj sem govoril, kako sem se obnašal, ali nerodno ali udvorljivo. Le to vem, da me je glava zapustila, da je namesto nje govorilo srce, da sem jo prijel za roko, da mi jo je pustila, da sem ji povedal več, kakor sem do tedaj sam vedel.

Pa morda si delam še preveč upanja. Odgovorila mi ni namreč še nič. Ni imela časa.

Kakor človeku usoda nagaja od rojstva do groba, tudi meni ni prizanesla, ni mi pustila, da bi slišal že včeraj tisto besedo, za katero dam kri in življenje. Prišel je tretji človek, ki je storil vsemu konec.

Ne smeš si pa misliti, da je bil ta nepotrebni tretji človek kak razjarjen oče ali srdit tekmeč, bil je hvala Bogu bolj neškodljiv, dobrohoten človek, preprost berač ali moj „deseti brat“, ki ni napravil drugega, kakor da mi je ona izpulila roko iz roke in izginila za ulnjakom. Vselej sem tega človeka rad videl, včeraj pa bi ga kot neljubo pričo najrajši vrgel čez deveto goro.

Bojim se sicer ne, da bi me izdal, a vendar me je nekako pretreslo, ko me je ta čudni mož spomnil tiste noči, ko sva bila prvič vkup in ko mi je

prerokoval, da bom pomnil grad in grajske ljudi vse življenje.

In kako bi mogel pozabiti ta večer, ko bi tudi ne doživel že nič drugega več! Razloži mi, kako je ta človek vedel, kaj me čaka. Od kraja sem mislil, da je nor, večkrat pa sem se že imel priliko prepričati, da je popolnoma pri umu. Zdelo se mi je, da ga nekam posebno veseli to, česar en del je videl, dasiravno si ne morem misliti, kaj bi tega malharja vodilo, da se tolikanj peča z menoj. Zakaj že večkrat sem ga zagledal na raznih krajih naenkrat za seboj ali pred seboj.

Potlej nisem mogel več govoriti z njo na samem.

Davi pri zajtrku se ji skoraj nisem upal pogledati v obraz, pa sem se kmalu prepričal, da se zna zakrivati vse drugače kot jaz. Kakor je poprijela govor ona, ne bi prišel živ človek na misel, da je bilo v zadnjem času med nama kaj posebnega. Kmalu smo govorili kakor vselej.

Vprašal boš morda, kaj mislim zdaj.

Najprej! Stopil sem veliko stopinjo, nazaj mi pač ni več mogoče. Skušal bom sebe, svoje oči in srce toliko čuvati, da bo ostala skrivnost samo moja in njena. A hočem se z vsemi močmi učiti. Morda mi bosta glava in pridnost, ki sta me že do te stopnje spravili, pomagali, da bom mogel čez nekaj let stopiti pred njenega očeta.

A Bog ve, če mi ni poprej namenjenega še kaj

drugega. Saj se usoda človeku naglo spremeni. Človek ne ostane istih misli niti tako dolgo, kot bi spisal pismo, kakor imaš živo pričo na meni in na pričujočem listu. Naenkrat, v enem skoku sem se predružačil.

Zdrav, prijatelj! Kakor hitro se mi bo pripetilo kaj imenitnega, boš zvedel po drugem pismu. Če ravno boš iz vsega tega presodil, da je zaenkrat prevladal sangvinizem mojega temperamenta, vendar vem, da me ne boš grajal, zlasti ker bi nič ne pomagalo, kakor lahko sprevidiš.

DEVETO POGlavJE

*Biló ni godú, svatovščine, semnja,
da tja ne bili bi vabili ga.*

Prešeren

Marsikak ženin, ki je bil zamudil predpust, je na sředpostno sredo klel in glavo podpiral, da štiridesetdanski post dolgo trpi. Marsikak mlad junak, ki je težko čakal tistega dne, ki mu bo pripeljal izvoljeno nevesto na samski dom, je v pregrešnem srcu želel, da bi ne bila sveta mati katoliška Cerkev postavila prepovedi Ne obhajaj ženitovanja ob prepovedanem času!

Tako je tudi naš Obrščan Dražarjev Francelj vse postne dni težko čakal tistega praznjega delavnika, vélikega ponedeljka, ki mu bo prinesel dovoljenje, da bo storil, kar je rad pel Martinek Spak:

En krajcar imam,	da ljubco imam,
ga fajmoštru dam,	poročil me bo,
oznanim mu sam,	zvezal me ž njo.

Zunanost nove župne cerkve v DRAVLJAH, skupaj s staro cerkvico sv. Roka.

A ravno ta Martinek, ki je povedal te vsakdanje vrste, je baje nekdaj izgovoril modro besedo: Potrpljenje je boljše ko medna hruška, boljše ko vsa mazila in zdravila, kar jih premoreta konjederka in zdravnik Vencelj.

Da je pa ta beseda desetega brata res vredna, da jo imenujemo modro, dokazuje menda gotovo resnica, da se je Franceljnovi potrpljenje končalo z ženitovanjem. In naj nam kdo pove bolj vesel konec dolgih pričakovanj, bojazni in neprijetnosti!

Komaj so bili v cerkvi, v spomin, da je Odrše-nik iz groba vstal, odpeli alelujo, se je v Obrhku pela druga aleluja, v znamenje, da se mladi Dražar ženi in obhaja svatovščino.

Dražarjeva hiša, ki je doživela to veselje, res ni bila vredna časti, kakor je svatovanje, zakaj po vsej pravici jo je deseti brat primerjal stari, suhi in grbavi babi, ki se samo še ob drenovi palici drži pokonci in vendar noče umreti, ampak zavidljivo gleda na mlajše svojega spola, ki imajo gladkeše lice in v čeljustih še vse zobe. Ta primera — ki se bo, omenimo to kakor mimogrede, zdela komu naših bravcev vegasta in robata, ki jo pa morda mi že iz ljubezni do svojega rokovnjača sodimo enostransko in ji dajemo višjo ceno, kakor bi jo dajal kak mirnejši mislec — ta primera se je nanašala na leseno ostenje, črivo brunovje in opušče-no streho Dražarjeve lesene hiše.

Vešči ljudje v Obrhku so si pravili, da bi bila Franceljnova mati, stara, togotna Dražarka, ki je med lanskimi pasjimi dnevi popustila Obrhek in šla gledat Boga od obličja do obličja, svojo domačijo kaj lahko popravila, zlasti ker so bile dražarske njive v obrškem polju najboljše, ko bi ne bila imela ženica priskutne navade, vsak krajcar potrositi za žganje in bel kruhek. Znano jim je bilo, da se je bila rajnica te malo ženske navade navzela od svojega umrlega moža, ki se je bil s to božjo pijačo seznanil v mladih letih pri brambovskih vojskah ob francoskem času.

Obrške sosede, ki so bile tako ljubeznive, da so jo včasi obirale in vklele skozi zobe, bi ji še dale odvezo za to slabost, a to, da dela dolgove in ne misli, kaj bo pustila sinu Francelju, to je bilo v njihovih očeh hujše ko tisti mutasti grehi, ki se še ne ve, kakšni so.

Nobena od njih ni hotela, ko so sosede lani pokopavali, očesa zasolziti.

Brž potlej se je slišalo, da bo Miha izpod Gaja, poglavitni upnik, Dražarjijo prodal, ker mu Francelj, novi gospodar, ni mogel plačati, kar je imel Miha terjati. Zdaj pa se je dejalo, da je dolg plačan, pismo je bilo narejeno, Francelj s Krivčevo hčerjo oklican, in zdaj je bilo pirovanje!

Napravljeno smo imeli celo rešto govoric, kako so Obrščanke ugibale, kje je dobil mladi sosed denar. A ker so manj imenitne, nočemo ž njimi dolgočasiti častitih bravcev. Poglejmo rajši v hišo, dasi je razkopana, lesena in stara. Tako dolgo ne bo padla na kup, da pridemo mi ven.

Zbrana je bila v hiši lepa družčina ljudi. Če rečem, da so jim godli godci, se že samo po sebi razume, da so bili vsi vesele in židane volje. Zakaj godci in mala nebesa — to sta pravemu Slovincu dve misli ali dva pojma, ki ju ne more vselej kar tako ločiti.

Ženin in nevesta sta vsa vesela sedela za mizo, upehana od plesa. Krivec in Krivčevka sta bila tako dobre volje, da že od svoje svatovščine semkaj ne tako. Zlasti poslednja, dasiravno skopa, je bila na današnji dan vsa predružačena. Dostikrat je vstala izza omizja, jemala iz skled razne potice in mesne jedi in jih nosila tjakaj k peči, kjer je prežala na ostanke vsa nada prihodnjega Obrhka, otroci obojega spola ubožnih in premožnih Obrščanov. Med to krdeljo je sedel tudi naš prijatelj Krjavelj in se je mastil s kostmi, ki so mu letele od vseh strani od mize na obiranje.

Cvet vse družčine pa so bili naši poglavitni znanci: Kvas, deseti brat in Dolef, dasi so se različno obnašali.

Kvas je tiho sedel na oglu in opazoval ljudi in navade. Kmetje, posebno starešina Matevžek, ki je sedel v kotu in razdril nekatero neumno in smešno, so imeli in so si šteli za veliko čast, da je imela svatovščina gosposkega gosta. Zato so pa pokladali predenj najtolstejše in najlepše prigrizljaje.

Deseti brat ni hotel sedeti med gosti. V svoji navadni obleki je stal sredi hiše, zdaj pa zdaj se je glasno zakrohotal in, kadar so godci ubrali kako novo, je bose noge nerodno vzdigoval, jih metal visoko od sebe in bil s peto ob tla, kakor bi hotel plesati.

O Dolfu je povedati malo drugega, kakor da je imel kupico vedno med prsti.

„Naj Krjavelj pije! Povedal nam bo, ali je res na svetu hudič,“ pravi starešina Matevžek.

„O, res, to pa to, saj sem ga jaz presekal, na dva kosa sem ga presekal!“ zavpije Krjavelj vesele, slastno použije dar iz kozarca in brž je bil pripravljen praviti svojo povest.

„O svoji ženi naj pove, zdaj smo na ženitovanju!“ zavpije deseti brat.

„Kaj je bil Krjavelj kdaj oženjen?“ vpraša Krivec.

„O, bil, bil,“ odgovori Krjavelj, „sveti Kozmek mi jo je bil dal, Bog mu daj dobro, Vsi sveti so mi

Vhod v novo župno cerkev v DRAVLJAH.

jo pa vzeli, mojo Urško, Bog jim te grehe odpusti, jaz jim jih ne bom nikoli pozabil, kaj menite!”

In Krjavelj se nakremži in se namrda, nabere lice v čudovite gube, usta razvleče na široko, stisne oči in si jih začne brisati s pestjo ter zatuli čudovit jok, da so se nekateri smejali, nekaterim pa se je začel smiliti.

**„Kako se bova seznanila!“
odgovori Krjavelj. „Jaz sem
dejal ,ti', ona je dejala ,ti',
pa je bilo vse.“**

„Nič ne jokaj, brate!“ ga tolaži deseti brat, „tvoja Urška ni bila vredna latvice kislega mleka. Zakaj bi tulil in za njo pocejal solze?“

„Kaj lažeš!“ se srdi Krjavelj.

„Povej rajši, kako sta se seznanila, koliko časa sta bila vkup,“ pravi Krivec.

„Kako se bova seznanila!“ odgovori Krjavelj, „jaz sem dejal ,ti', ona je dejala ,ti', pa je bilo vse. Jaz sem za pečjo ležal, pri Bučarju je bilo, pa trebuh me je bolel.“

„Zakaj ga nisi ozdravil tako kakor kozo?“ vpraša deseti brat.

„Zato, ker se nisem domislil . . . Trebuh me je

Oltar v novi župnijski cerkvi v DRAVLJAH.

bolel. Kar pride Bučar in mi pove, da je Hrvatom, ki so gnali prašiče čez hosto, ena takih živali polegla v travo.“

„Crknila!“

„Kaj lažeš, ni crknila, samo hoditi ni mogla več. Jaz nisem imel kaj jesti, pozabim trebuh in grem živinče iskat. Tam pri cesti je bilo stegnjeno. Jaz poprimem za prednje noge — takole — potegnem vso žival čez hrbet, eno nogo čez eno ramo, drugo čez drugo, zadnje so mi pa opletale doli pod hrbtiščem po mojih nogah in rilec je molel naprej čez mojo glavo, takole! Težko sem nosil, grozno so me slabosti obhajale, pa mrak se je delal in trebuh me je bolel. Tačas sem klical Boga na pomaganje, a nič ni izdalo. Kar mi je prišlo na um: ti, Krjavelj, danes je sveti Kozmek in sveti Domen, to sta bila konjederkina brata, ljudi sta zdravila in doprinašala dobra dela; prosil ju, onadva ti bosta pomagala, da boš imel s prašičem manj težave. In ko sem povzdignil roke, sem ponevedoma spustil obe gnjati, prase mi je zdrknilo po hrbtu na tla, rilec mi je še klobuk posnel. In potlej sem prosil svetega Kozmeka, naj mi pride pomagat na ramo ali naj pa vsaj pošlje kako živo dušo, ker sam nisem mogel praseta zopet spraviti na ramo, kakor je bilo prej.“

„Ali te je sveti Kozme uslišal?“ vprašajo eni.

„Kajpak da me je,“ odgovori Krjavelj. „Komaj sem dejal od molitve jezik za zobe, že sem zagledal neko žensko, ki je prišla mimo.“

„Stara beračica je bila!“ reče Martinek.

„Kdo pravi! Kako bo stara, saj ni do tačas še šestdeset let živela! Kako bo beračica, kaj me je vbogajme prosila, ka-li? . . . Jaz pravim: ‚Ti, ženska, Bog te je ustvaril, Bog te je dal, pomagaj mi na ramo!‘ In brž je poprijela prašiča za eno bedresce in mi je pomagala vleči na ramo. Jaz pa sem brž dejal: ‚To je dobra ženska, to bi ti vzela.‘ To sem ji povedal naravnost, iz oči v oči. Ona pa ni dejala nobene slabe besedice, samo z brado je pokimala in do dobra sva se zmenila, da je njej ime Urška, da se meni pravi Krjavelj, da ni ona nikjer doma, da imam jaz hišo, in vse je bilo pri kraju. Za doto je nisem vprašal. Pa sem vendar videl, da ima vrečo in nekaj v nji, Bog ve, kaj je bilo.“

„Oves,“ pravi Martinek.

„I, kaj še! Jaz trdim in mislim, da je bilo tam notri kaj boljšega. Pa naj bo, kar že hoče, jaz bi jo bil rad imel, kakor ni še nihče imel človeka rad, ko bi ne bila gosposka, duhovska in deželjska, na svetu samo zato, da ljudem nagaja in dela sitnosti. ‚Urška, kar z menoj pojdi, mrak je že,‘ tako sem ji dejal, in je šla z menoj v mojo hišo. Postlal

„ . . . in do dobra sva se zmenila, da je njej ime Urška, da se meni pravi Krjavelj . . . “

sem zanj posteljo v hiši, sam sem pa v vežah ležal. Šest tednov je bila pri meni, to je od svetega Kozmeka do Vseh svetih. Dvakrat sem bil pri fajmoštru in sem lepo prosil, delal obete in obljube, a vse zastonj. ‚Ne smeš se ženiti!‘ so mi dejali in čakali so vse, da sem nor, da nimam nič in Bog vedi kaj še. Kar so govorili ta gospod, je dejal tudi oni gori na Slemenicah. Molil sem na Vseh svetih zjutraj pri prvi maši tri očenaše in dve veri na čast vsem svetnikom in svetnicam, prosil sem vse verne duše v vicah, da bi fajmoštru srce omečile in gospodu vdihnile malo premisleka, da bi mi dovolili, česar ga bom šel še v tretje prosit. Res, po maši pravim: ‚Da bi se vse dobro izteklo!‘ Ko sem se ustopil tja pred moža, sem začel moledovati in prositi, kakor ne bom na poslednji dan prosil svetega Petra nebes.“

„Ali te niso uslišali?“ vpraša Krivec.

„O, pač!“ pravi Krjavelj. „Naveličal se me je

sveti mož poslušati in mi je nazadnje rekel: „Če ti gospod v gradu in soseska dovoli in če imaš ženo s čim preživeti, naredi, kar hočeš, a se boš ke-sal . . .“ In jaz sem šel vesel domov. Doma pa je bilo zaprto, Urške ni bilo nikjer. Reva je bila pobegnila, nikoli več je nisem videl.“

„Ali se ti kaj toži za njo?“

Krjavelj se spusti v jok in pripoveduje: „O, pač se mi je tožilo. Že je minilo leto in zopet leto. Urška je bila najbrž že umrla in jaz sem še včasih mislil, kako lepo bi bilo, ko bi mi je Vsi sveti ne bili vzeli. Tisto jesen sem bil dosti pridela, lahko bi se bil ženil. Krompirja sem imel poldevet naramnih košev, korenje mi je bilo dobro obrodilo, vsaka luknja ga je bila polna. Kaj menite, kadar so vrata zaškripala, vselej sem mislil: „Zdajle pa gre moja rajnica Urška.““

Komaj je Krjavelj izgovoril in utrnil debelo solzo, ko res vrata zaškripljejo, a namesto rajnice Urške je prišel v hišo le Marijan. Vsi so gosta veselo pozdravili, samo desetemu bratu je lice potemnelo; usedel se je tja h godcem, vgozdil koščeno brado med palec in prste ter tako naslonjen tiho ždel sam zase, na nobeno vprašanje ni več odgovoril in nikamor pogledal.

Tudi Lovreta je rdečica malo oblila, ko je Marijan, potem ko je skoro vsakega svata posebej odgovoril in vsakemu napil, prisedel zraven njega in dejal: „Kaj ste tudi vi prišli?“

„Ravno skozi vas sem šel in so me zvalili v hišo,“ odgovori Kvas. „Dobro je, če je človek včasih vesel med dobrimi ljudmi in si malo ogleda preprostost stare navade.“

„To ste prav govorili. Posebno za vas je dobro, da ste včasih veseli, saj tako vedno čepite doma, nikjer vas ni videti! Nikar mi ne zamerite, tako se mi zdi, kakor bi se me hoteli malo ogibati. Poprej, v prvih časih, ko ste prišli na Slemenice, ste včasih prišli k meni, šla sva na lov ali kam drugam, da je čas minil. Jaz sem vas bil prav vesel, ker sem imel vsaj enega pajdaša. A zdaj se mi že dober čas dozdeva, da ste se zelo spremenili, kar ogiblujete se me.“

„Nikar me napačno ne sodite, prijatelj!“ pravi Lovre in malo spremeni barvo, ker je bil primoran ugovarjati temu, za kar je vedel, da je resnica. „Saj veste, da nimam nikakega razloga, da bi se vam odtegoval. Jaz sem čuden človek, nisem za družbo, vem, da sem vas s svojo tovarišijo že dostikrat dolgočasil. Morate mi torej odpustiti, če nisem tak, kakršen bi moral biti in kakršni so drugi ljudje. Vsak človek, pravijo, ima svoje slabosti in jaz jih imam največ. Sam čutim, da bi se moral

Oltar s klopmi v novem verskem središču v DRAVLJAH.

dostikrat drugače obnašati in drugače ravnati, pa ne morem.“

„Bežite, to so neumnosti! Bodite, kakor je drug svet! In če vas nisem kdaj razžalil ali če vam nisem kaj storil, nikar se mi ne skrivajte, kadar pridem na Slemenice! Zares se mi včasih tako zdi, kakor da bi vas ne bilo v sosesčini. Če pridem k vam, vas ni, če Manico vprašam, kje ste, mi ne ve povedati ali mi pa noče povedati, kakor bi ji bili prepovedali. Dostikrat sem se že namenil, da vas bom zato spovedal, in ravno prav je, da sem vas dobil.“

„Prav storite, da me oštejete!“

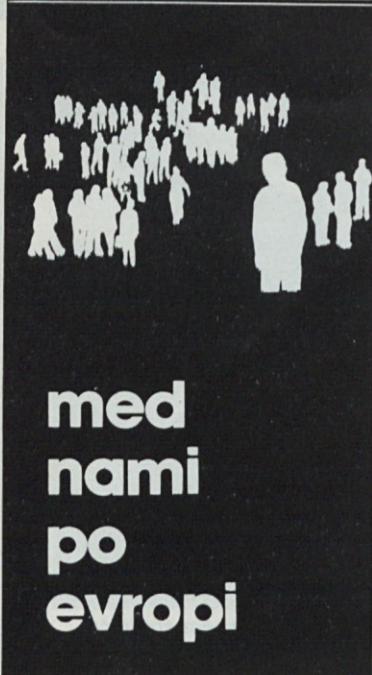
„To zopet ni nič! Obljubiti mi morate, da se boste poboljšali in da boste prišli precej jutri zjutraj k meni, in potlej jo bova udarila kam v hosto ali pa kam drugam, kjer bova vesela.“

„Prišel bom, a povedati vam moram, da to pri meni ni tako lahko mogoče kakor pri vas. Jaz imam svoje dolžnosti, vi ste sam svoj gospodar. Jaz moram učiti sam sebe in druge, če hočem kdaj na svetu kaj veljati in če hočem zaslužiti to, kar sem zdaj.“

„Kdo bo zmeraj po tistih bukvah ril in dolgčas prodajal! To je le za včasih, če že mora biti. Kar se pa fanta tiče, ki ga morate poučevati, vem, da vam ne bo gospod Benjamin nič rekel, če ga včasih pustite in greste pol dne ali pa cel dan z menoj z doma. Bom že jaz govoril ž njim.“

„To se ne bi spodobilo.“

bo še

**med
nami
po
evropi**

Angelci so pač zlati in ponovno: hvala vam!

Praznovanje božiča po vseh krajih, kjer smo se srečali, je bilo svetlo doživetje. Povsod je švignil pristani žarek božje luči, ki je vse grel in veselil. Božji žarki so polni fantazije. Jedli smo ga v izvrstni potoci — recimo v Rochdalu, v Darbyju, v Rothwelu, Keighleyju in v Nuneatonu. Božjo luč smo pili v Bedfordu v svetlih melodijah božične pesmi. Da o božični pošti slpoh ne govorimo. Kar zasuti smo bili od dobrih želja. Brez potrebe govorimo, da so slabi časi. Časi so vedno izraz naših misli. Časi so dobri od ljudi, ki dobro v srcu mislijo in vsak lahko dobro misli, saj ima to možnost.

Prisrčna voščila gredo v Kempston k družini Christine in Lojzeka Frasa; sinčka Davida smo nedavno krstili. V Keighleyju pa k Lorraine in Rudiju Zajc, ki sta se poročila. On, ki ptice pod nebom živi, naj vam da srečne, vesele dni!

Lojzkov trio v Kempstonu

lahko posredujete svoje naročilo. — Ciril Lavrič, izseljenski duhovnik.

ZGORNJA AVSTRIJA

LINZ — Marsikdo je ob pregledovanju letošnje prve številke Naše luči vprašal, zakaj ni poročila o slovenskem življu v Linzu? Menda je poročilo prepozno prišlo v uredništvo. Zaradi praznikov je uredništvo predčasno zaključilo delo in tako je poročilo iz linškega in salzburškega področja izpadlo. Poročevavec o tem ni bil obveščen. Naj bravci oprostijo.

Po spominu bo skušal to v tej številki povedati.

Menda nas sv. Miklavž že 15 let ni obiskal, ker pač otrok teh let ni bilo. Sedaj imamo spet 16 malčkov in zato smo ga spet povabili. Prišel je v nedeljo, 7. decembra, v naš center, razdelil darila in opomnil starše ter otroke, naj ne pozabijo na materinski jezik. Poleg nemščine se otrok igraje nauči tudi slovenščine.

Božične praznike smo lepo preživeli. Ljudi je bilo pa letos nekaj manj kakor druga leta. Nekateri so bili čez praznike v rodni Sloveniji, nekateri je pa slabo snežno vreme zadržalo in so se udeležili bogoslužja v krajevnih farah. Polnočno mašo smo imeli v lepi uršulinski cerkvi. Pevci so ob spremljanju orgel peli stare božične pesmi. Na praznik sam smo bili spet pri karmeličankah. Na sv. Štefana smo imeli mašo popoldne in nato v centru običajno božičnico. Najprej božični evangelij in nekaj pesmi, potem smo pa bili postreženi z božičnimi dobrotami. Ker je bilo mrzlo, je bilo

anglija

avstrija

ANGLIJA

Zadnji *sveti Miklavž* je pripeljal s sabo vse pomočnike. Najbolj prepričljiv je bil gotovo hudiček. Respekt otrok je to pokazal. Angelci pa so že dneve pred praznikom pripravljali in zavijali. Ljudski glas, ki se je širil, se je glasil: darila so bila tokrat najlepša, najbolj okusna.

Telefonska številka: V Naši luči je bila nekaj mesecev navedena napačna telefonska številka. Večkrat se je zgodilo, da me je kdo klical, pa ni dobil zveze. Številka je naslednja: 0 72 29 / 88 35 64. Kadar me ni doma in imate važno sporočilo, morate dalj časa zvoniti. Po desetem znaku se telefonska zveza prestavi in kliče župni urad. Tam

V Londonu Miklavž dobrote deli...

najbolj zaželjeno kuhano vino. Pa tudi drugih dobrot je bilo toliko, da ni nobeden lačen odšel. Gospem, ki so spekle pecivo in potice, pa tudi vsem, ki so stregle in pomivale, se vsi lepo zahvalujemo.

Tudi v zadnjih dveh mesecih smo imeli poleg Miklavža in božičnice veliko praznovanj v centru. 22. novembra smo gledali film, ki ga je posnel sin g. Robnikove poleti, ko so bili Linčani v atomskih Toplicah. 30. novembra smo pa praznovali god ge. Andreje Duhanič in sina Andrejčka. Vsi so plačali pijačo in nekateri tudi klobase. Verjetno je bilo še kakšno praznovanje, pa je sklerotičnemu poročevavcu ušlo iz spomina. Naj prizadeti to oprostijo. 14. decembra smo praznovali rojstni in godovni dan g. Mihija Plajnska. V nedeljo, 4. januarja, smo praznovali rojstni in godovni dan ge. Angele Roschnai, roj. Plajnske iz Trauna, 6. januarja pa malo predčasno god našega organista g. Antona Zoreta; to pa zaradi tega, ker je organist z ženo Antonijo šel obiskat sorodnike v Argentino. Ves mesec februar bomo brez njega in se bomo morali zadovoljiti z ljudskim petjem.

DUNAJ — S prvim januarjem je stopila v pokoj gdč. Ema Murko, dolgoletna socialna delavka na Dunaju. Po rodu je od Sv. Bolfenka v Slovenskih goricah.

Ker je bilo vedno več sezonskih delavcev na Dunaju, je bilo na nek način treba zanje poskrbeti. Po prizadevanju dr. Metke Klevišarjeve in posredovanju škofa dr. Leniča, je bil pastoralni urad pripravljen postaviti nekoga, ki bi poskušal ugotoviti, koliko je Slovencev na Dunaju in če je potreben duhovnik zanje. Dolga leta je p. Tomažič skrbel za slovensko mašo v študentskem domu Korotan. Za mesto se je prijavila po oglasu v Družini gdč. Murkova, ali na kratko gdč. Ema. Na Dunaju je prevzela službo 1. maja leta 1971. Zbrala je naslove, iskala ljudi in hitro je imela v kartoteki 500 naslovov. Zato smo zaprosili za lastnega duhovnika, ki bo oskrboval Slovence na Dunaju. Gdč. Ema se je potem vrgla na socialno delo.

Kolikim ljudem je oskrbela potrebne papirje, uredila invalidske in druge pokojnine, obiskala naše ljudi po bolnicah, to ve samo Bog. Marsikdo, ki sedaj doma uživa lepo avstrijsko pokojnino, se mora prav gdč. Emi zahvaliti.

Dunajski Slovenci so se od nje poslovili v nedeljo, 22. novembra, ko so s posebno proslavo praznovali god sv. Cecilije. Hoteli so ji pokazati, da so ji za njeno delo hvaležni. Gdč. Emi, ki bo uživala pokoj v Ljubljani, želimo vse dobro in zdravje.

Namesto gdč. Eme je prišel na Dunaj g. Anton Levstek, doma iz Ribnice na Dolenjskem. Nastavljen je kot pastoralni delavec v pomoč g. Ferenčaku. Seveda se tudi on, čeprav ni nastavljen kot socialni delavec, ne bo mogel omejiti samo na pastoralno delo, temveč se bo moral, ko se vživi, tudi lotiti socialnih problemov. Saj to moramo delati vsi izseljenski duhovniki. Naj mu bo bivanje prijetno in božji blagoslov naj ga spremlja pri nelahkem delu v tujini.

SALZBURŠKA

FREILASSING — V soboto, 22. novembra, smo imeli mašo v kripti župne cerkve, nato smo bili pa vsi povabljeni k Orehkovim. G. Franc je namreč obhajal 84. rojstni dan. Dobro smo bili postreženi in je lahko vsakemu žal, ki ni prišel. Posebno se moramo tudi zahvaliti g. Janezu Čuku, ki se prizadeva, da bi slovenski živelj tu ne zaspal.

SALZBURG — Maši v novembru in decembru sta bili sorazmerno dobro obiskani. Po decembrski maši smo se zapeljali v smenišče, kjer smo dobili po prijaznosti g. rektorja dvoranico v prtiličju. Najprej smo zapeli nekaj adventnih pesmi, božični evangelij in še božično pesem. Potem smo se spravili na dobrote, ki so jih gospe pripravile. Župnik in g. Namestnik sta pa pripravila kuhano vino, ki se je kar prileglo, saj je bilo zunaj dosti mraz. Dve uri smo uživali v prijetni družabnosti semeniško gostoljublje. Posebno smo bili veseli, da je bil med nami

tudi g. Vincenc Kraup, ki je starosta v naši skupnosti in se bliža devdesetim letom. Ko smo si voščili še blagoslovljene praznike, smo se dobre volje razšli. Vsem, ki so z dobrimi deli sodelovali, da je ta večer uspel, prisrčni Bog lonaj.

TENNECK — Pri decembrski maši nas je bilo malo manj kakor navadno. Na drugo januarsko nedeljo je bilo pa tako slabo vreme, da si izseljenski duhovnik ni upal iti na pot. Ustrašil se je snežnih zametov. To se je zgodilo drugič v 20 letih. Telefonsko je obvestil, da ga ne bo. Če je kdo pripeljal bolj od daleč, naj mu oprostijo.

belgija

LIMBURG-LIEGE

Božič smo slavili po ustaljeni navadi ob ugodnem sodelovanju mešanega zbora Slomšek. Tudi na božičnem družinskem večeru v nedeljo po božiču je bilo prijetno, domače in prijateljsko. Nekateri so v postrežbi gostom tekali ves večer. Čisto božično. Mislili so na druge. Hvala jim.

Naslednji petek je Vesela mladina imela svojo božičnico v Eisdeni. Izredno lepo so vse pripravili: okusno urejena dvorana, bogata pogostitev, razpoloženje prijateljsko in praznično, brez velikega hrupa. Ob gledanju filmov, prijateljskem razgovoru in šepetajoči muziki so se zadržali do zgodnjega jutra. Presemetljivo in razveseljivo. Mladina je boljša, kot včasih mislimo. Mladina je naša prihodnost, zato ji moramo posvetiti več skrbi, razumevanja in ljubezni. Hvaležnost in priznanje dolgujemo tistim, ki veliko časa in moči posvetijo naši mladini. Saj jih vsi poznamo.

Novo ognjišče: V Houthalenu je g. Anton Verbič, član Vesele mladine, popeljal pred oltar svojo nevesto gdč. Ludgard Deehers. Mlademu paru iskreno čestitamo in želimo obilje božjega blagoslova.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo popoldne ob petih v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

V nedeljo, 8. februarja, bo prišel med nas pariški pomožni škof msgr. Frikart, ki bo najprej vodil našo nedeljsko mašo, nato pa se bomo srečali z njim v dvorani. Poskrbimo, da bomo prišli v čimvečjem številu.

Društvo Slovencev vabi na *pustno srečanje*, ki bo v soboto, 28. februarja: ob sedmih zvečer maša, nato srečanje v dvorani. Prinesite s seboj dosti veselega razpoloženja, vse drugo in tudi to bo na razpolago po želji.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupna maša bo drugo nedeljo v februarju (8. 2.) in isto v marcu, v poljski cerkvi v Dammarie.

BEAUNE-LA-ROLANDE (Loiret)

V nedeljo, 14. decembra, sta pred oltarjem *potrdila svojo ljubezen* Vinko Hodnik in Anna Caldeira, ki jima želimo obilo božjega blagoslova na njuni življenjski poti.

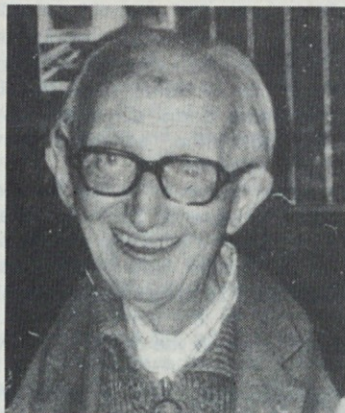
LYON

Skupno mašo bomo imeli v nedeljo, 15. februarja, ob štirih popoldne na Fourvière.

TUCQUEGNIEUX

7. decembra zjutraj je v družini svoje hčerke Zofke Rabaron v St. Brieucu (Côtes-du-Nord) *dokončal svojo življenjsko pot* Janko Jankovič iz Tucquegneuxa.

Rodil se je leta 1900 v Dolnji Košani pri Postojni in bil po študijskih letih v Ljubljani in v Celju učitelj ter pozneje šolski nadzornik v Ambrusu na Dolenjskem. Leta 1932 je na povabilo izseljenskega duhovnika Kastelica prišel v Tucquegneux, kjer je bil učitelj slovenščine za naše otroke in obenem tolmač za naše

Gospod Janko Jankovič se poslavlja.

rojake pri rudniku ter tam posredoval v vseh težavah naših rudarjev. Ker takrat še ni bilo urejenega socialnega zavarovanja, je za slovenske rudarje ustanovil Društvo samopomoči. Obenem se je udeleževal na kulturno prosvetnem polju: ustanovil je tamburaški in pevski zbor, prirejal igre in obenem pomagal pri cerkvenem petju in pri poučevanju verouka. Leta 1938 je na povabilo msgr. Stanka Grimsa, s katerim ga

Na proslavi 25-letnice Društva Slovencev v Parizu so med drugimi čestitali (od leve na desno):

Jean-Pierre Schostek, župan v Chatillonu, Guy Lafon, profesor na Kat. Inštitutu v Parizu, Stanko Revinšek, častni predsednik društva „Slovesek“ iz Belgije in Janez Pucelj iz Nemčije.

je celo življenje vezalo globoko prijateljstvo in sodelovanje, šel v Merlebach, kjer je vodil kulturno in prosvetno delo med Slovenci. Med vojno je kot begunec s svojo družino preživel v Dijonu.

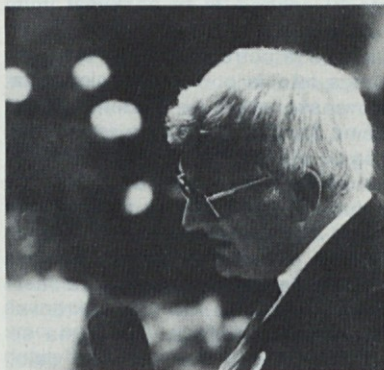
Po vojni se je zopet vrnil v Tucquegneux, kjer je bil zaposlen v rudniški bolnici, obenem učil slovenske otroke materinega jezika, za kar so mu starši nekaj malega dajali, imel učne ure za glasbo ter se plodovito udeleževal na kulturnem polju v Tucquegneuxu, pa tudi v daljni in bližnji okolici. Pri vsem tem pa je bil desna roka slovenskega izseljenskega duhovnika, saj je njegova hiša bila pravi slovenski farovž, kjer so slovenskim duhovnikom vrata bila vedno gostoljubno odprta.

Leta 1963 je bil upokojen z majhno penzijo, se je pa še bolj udeleževal na kulturno prosvetnem polju.

Poročil se je leta 1925 v Studenu pri Postojni z Zofijo, rojeno Lenarčič. V zakonu sta imela tri otroke: Antona, ki je arhitekt v Ossunu pri Lurdu, Janka, ki je ob revoluciji bil ubit v Sloveniji, kjer je študiral, in hčerko Zofko. V juliju 1985 sta v Ossenu pri Lurdu v krogu svojih otrok in vnukov in vnukinj zakonca Janko in Zofija Jankovič praznovala svojo biserno poroko.

Pogreb, ki je bil ves prežet z vero in veseljem nad večnim vstajenjem, je potekal 9. decembra v stolnici v St. Brieucu ob somaševanju 5 duhovnikov — trije krajevni in gg. Dejak in Flis.

Z g. Jankovičem lega v grob markantna osebnost med našimi izseljenci v Franciji. Kolikim je s svojo

dobroto in optimizmom vili novega veselja, kolikim je s svojo gostoljubnostjo v tujini vsaj za par ur pričaral domače ognjišče! Koliko naših Slovencev je g. Jankoviču hvaležnih, da jih je kot izseljenski učitelj naučil ne samo slovensko pisati in brati, ampak predvsem ljubezni do slovenskega jezika in naše pesmi. Pri Naši luči je zvesto sodeloval od vsega početka in skoraj ni številke, kjer se ne bi bil oglasil s svojimi duhovitimi poročili ali zgodbami. Tudi je bil do zadnjega zvest romar v Habsterdick.

Svojemu sinu Tonetu je par dni pred smrtjo pisal pismo, ki ga ni dokončal: „Pred seboj imam ‚Družino‘. Predsednik Indije je rekel: Naradimo iz vere povezovalno silo. Nam je ni treba iskati, ker imamo to silo v Marijini veri. V njeni trdni veri najdemo odgovor, kako je mogla postati božja in naša Mati.“ Pisimo nadaljuje iz večnosti, kjer mu je vera postala večna stvarnost. V tej veri smo z njim tudi vnaprej še bolj povezani in, če bomo na svojem življenjskem romanju tudi posnemali njegovo ljubezen do materinega jezika in do bratov in sester v tiski, bomo dokazali, da smo prisluhnili njegovemu zadnjemu zapisu v Naši luči (6 / 86, str. 22): „Gospod, pokaži nam pravo pot in varuj nas raznih zmot.“

Vsem Jankovičevim, zlasti gospe Zofiji, izrekamo svoje toplo sožalje.

nč

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Ob jaslicah smo praznovali praznik Gospodovega rojstva. Veliko se nas je zbralo, družina Štrukelj je ce-

Pok. Justina Brunet roj. Vran
iz Wissanta

lo prišla iz 350 km oddaljenega Caena.

Po krstu so se včlenili v skrivnostnega Kristusa: Ludivine Basquin; Amelle Leroy; Eloise Lebbe; Anne-Lise Batsik; Stefanie Sallaz; Sebastien Lacour; Amelie Margit Barbara Bučar; Frédéric Daniel Roland Helle in Jonathan Duchateau.

Zakrament sv. zakona so si dali: v Mericourtu Yves Devis Marcel Lebbe in Fabienne Deveau, v Wingleu pa sta se poročila Friderik Pečnik in Patricia Blanche Audette Cavalier.

Vsem naše iskrene čestitke.

V boljše domovino sta odšli: ga. Justina Brunet roj. Vran; umrla je v bolnici v Lille 9. decembra 1986 v svojem 64. letu. Težko bolezen je prenašala z vso potrpežljivostjo in se tako pripravila na odhod v večnost. Pokopana je v cerkvi sv. Nikolaja v Wissantu 12. decembra, kjer

Pok. Marija Brantuša roj. Cvrilin
iz Liévina

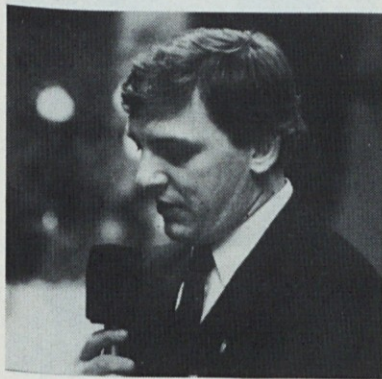
se je zbrala res cela vas. Rojaki, sorodniki in znanci so prihтели iz Bruay-en-Artoisa, da pomolijo in se poslovijo od drage prijateljice.

5. novembra 1986 nas je v Lievinu zapustila ga. Marija Brantuša roj. Cvrilin, v svojem devetdesetem letu življenja. S svojim soprogom Tomažem sta prišla iskat zaslužek v Francijo iz Brestovca pri Rogaški Slatini. Pred nekaj meseci so ji amputirali nogo, kar je bila zadnja izmed mnogih preizkušenj v njenem dolgem življenju. Zvestobo Bogu in narodu je ohranila prav do konca svojega življenja. Poslovili smo se od drage rojakinje v soboto, 8. novembra. Zelo številni rojaki in prijatelji so pomolili za pokoj njene duše. Naj se obe odpočijeta v Gospodu. Sorodnikom naše iskreno sožalje.

MARSEILLE

Na nedeljo pred božičem smo se v lepem številu zbrali k slovenski maši v Eouresu. Tako bi moralo biti vsakokrat, saj se čez leto tako malokrat sestanemo in preživimo skupaj kakšno urico. Ali ni prijetno biti skupaj kot družina pred Bogom in potem veselo poklepetati ob kozarcu? Zato moramo za tako prilžnost vsa druga opravila pa tudi obveznosti — če je le mogoče — prenesti na kakšno drugo nedeljo in priti.

Odslej naprej bomo spet imeli naša srečanja v Eouresu, kjer nas župnik z veseljem sprejme in nudi

prostore, dočim smo tam, kjer smo se lani zbirali, vedno imeli probleme, ali bomo našli cerkev odprto in prostore na razpolago; so pač tam razmere čisto drugačne. Zato ste vsi lepo vabljeni, da odslej spet prihajate na naša srečanja v Eoures.

Kate boste imeli to številko Naše luči v rokah, bo že minilo leto dni kar nas je zapustil g. Jože Kapelj. Bilo je to lani 28. jan. Zapustil je tako lep spomin srčne dobrote. Oddolžili se mu bomo tako, kot pač še moremo, in zato se bomo zbrali v nedeljo, 8. februarja, v Eouresu, kjer bo popoldan ob 5. uri maša-obletnica.

LANEVEVILLE — devant — NANCY

V nedeljo, 7. decembra, nam je Slovencem, ki se zbiramo k slovenski maši v župni cerkvi v Laneveville in še prej pri Maršičevih, kakor tudi po maši, bila sporočena neprijetna, čeprav slutena novica, da je umrl v Bretaniji pri svoji hčerki Zofki g. Jankovič. Naše razpoloženje ni bilo potem več tisto kot bi moralo biti. Pri maši nas je g. župnik še posebej spomnil, naj ga imamo v mislih in si pokličemo v spomin, da smo končno vsi poklicani, da bi bili enkrat večno srečni pri Bogu.

Tudi potem po maši, ko smo obhajali med drugim 50-letnico g. Joza Otoničarja, za kar naj mu gredo še enkrat naše iskrene čestitke in voščila, smo bili še vedno žalostno prizadeti nad izgubo g. Jankoviča, ker smo uvideli, da je z njegovim odhodom v večnost nastala vsepovsod med nami velika praznina. Ko je on nas zapustil je težko, da bi še kdaj videvali tudi njegovo ženo Zofijo, zdaj vdovo. A duhovne in druge vezi, ki naj bi nas povezovala, so nam še dane; naj bi te bolj živeli.

italija

V četrtek, 11. decembra, je na visokoškolskem cerkvenem inštitutu „Regina Mundi“ uspešno opravila magistririj iz pastoralne teologije

šolska sestra sv. Frančiška s. Alojzija Kutin, z nalogo Mladi pred zakramentom sprave. Odhaja k sv. Ivanu v Trst, kjer bo v provincialni hiši opravljala službo vikarice. Iskreno čestitamo ter se ji iz srca zahvaljujemo za štiriletno prizadevno sodelovanje.

Od 7. do 31. januarja 1987 je bil v Sloveniku prvi *teološko-pastoralni tečaj* za slovenske duhovnike. V več kot tritedenskem bivanju v večnem mestu pa so se pod vodstvom dr. Janeza Ambrožiča in s pomočjo naših rimskih strokovnjakov poglobljali v aktualne probleme verskega življenja, se pobilže srečali s središčnimi ustanovami Cerkve ter se skušali obogatiti s tisočletno versko-kulturno dediščino Rima in okolice.

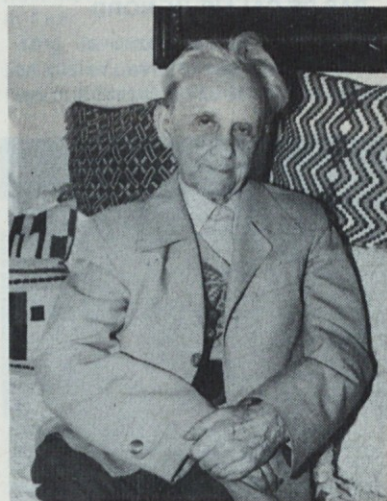
nemčija

STUTTGART-okolca

Božičnica v Ödheimu. — „So Slovenci skupaj zbrani, še na tujem so doma,“ poje pesem. Tako je bilo tudi v soboto, 20. decembra lani, v Ödheimu. K adventni maši je prišlo iz bližnje okolice okrog 100 rojakov, da v molitvi, pesmi in besedi izrazijo čustva ob bližajočem se božiču. Po maši nas je sprejela dvorana gostišča Sonne. V božično okrašenem prostoru je vse dihalo po bližnjem prazniku miru, harmonije, srčne sproščenosti in božje radodarnosti. Mize so bile polne raznih dobrot in sedem gospa je za to priliko speko slovenske potice, da smo se jih po mili volji posluževali. Težko bi bilo odločiti, katera je bila boljša, saj so bile vse zelo skrbno pripravljene. Zato velja enaka zahvala vsem! Božičnico pri „Soncu“ je olepšal tudi orkester nemških mladincev pod vodstvom rojaka Ferdija Anclina, ki je z akordeoni pričaral v prostor lepe adventne in božične melodije. Na sporedu je bila seveda tudi tombola, katera pri tovrstnih srečanjih skoro že ne sme manjkati. Da, v Ödheimu smo bili za nekaj ur res doma.

Štefanovanje v Esslingenu. — Sv. Štefan vsako leto privabi rojake v Esslingen. Tako je bilo tudi lani. Čeprav je bil 26. december zasnežen, se je precej rojakov udeležilo tradicionalnega Štefanovanja. Po maši nas je toplo sprejela farna dvorana. Obležena v praznično razpoloženje je tudi v navzočih nadaljevala božično praznovanje. Ko so na bogatem dreveščku zagorele svečke, je prostor napolnila melodijska Sveta noč, blažena noč, ki človeka vsakokrat gane, posebno še. v

Že v decembrski številki Naše luči smo objavili fotografijo gospoda Staneta Gladnigga iz Ludwigsburga. Pozneje smo ugotovili, da bo gospod Gladnigg letos aprila dopolnil že 92. leto starosti in v Ludwigsburgu živi s svojo družino že od leta 1953, kamor se je priselil iz Öttingna v Tirolah, kjer je živel po letu 1945. Gospod Gladnigg je vedno bil in je še danes nemški državljan in po očetu izvira njegov rod iz Öttingna v Vzhodnih Tirolah. Mati mu je bila Slovenka. Sam se počuti Nemca, ki pa se zaveda tudi svojega materinega slovenskega jezika, kar je s svojimi deli tudi dokazal. V času nemške okupacije Slovenije je prav kot nemški državljan lahko pomagal marsikateremu Slovencu brez ozira na njihovo opredelitev. Gospodu Stanetu torej na mnoga leta ob 92. življenjskem jubileju!

*Slovenski otroci v Stuttgartu nape-
to poslušajo, kaj jim govori Miklavž
na odru. (8. 12. 1986)*

tovrstnem družinskem krogu. Potem je dobro uro trajala napetost v dvorani. „Le kdo bo letos zadel pri tom-boli božični drevešček, ki je to pot bogat kot še nikoli?“ se je vsak spraševal. Sreča se je nasmehnila Kramerjevemu Lojzetu iz Tamma in po njem tudi vsem otrokom v dvorani, saj so bili vsi deležni sladkarij, ki jih Lojze kar ni mogel obdržati zase. Za to lepo potezo hvala tudi na tem mestu. Božič je pač praznik božje dobrote, ki naj jo tudi kristjani posnemamo.

Srce še vedno v Stuttgartu. — Za božič in novo leto smo dobili od vsepovsod celo vrsto voščilnic. Na kartici iz Slovenije stoji zapisano: „Prav srečni pa smo bili v Stuttgartu, kjer smo bili vsi bolj enaki kot tukaj. Vsi smo bili prišleci. Tukaj pa bom verjetno tujka vse življenje, pa čeprav se skušam prilagoditi kraju in navadam. Spomini pa so lepi ostali na Stuttgart. Se večkrat pogovarjamo ob večerih...“

Ta družina se je pred nekaj leti vrnila za stalno v Slovenijo. Zgornje besede potrjujejo, da se povratniki doma težko vživljajo in to ne samo zaradi gospodarske polomije v Sloveniji, ampak predvsem iz psihosocialnih razlogov.

Slovenska verska skupnost iz Pfullingena je lansko leto z zadovoljstvom zaključila.

Veliko Slovencev, živečih v okolici Pfullingena, se je udeležilo romanja v Lurd, ki ga je pripravil gos-pod Turk iz Stuttgarta, gospod Demšar je pa francoščino uspešno tolmačil.

Potek romanja je strokovno snemal naš amater snemalec Stanko Polajžar iz Uracha. Več ur smo vzdržali pri zanimivih slikah tega svečanega in nepozabnega doživetja v Lurdu.

Zadnje čase je bilo opaziti večji dotok slovenskih družin k našim slovenskim mašam. Službe božje se udeležuje vedno več naše mladine, kar je še posebno razveseljivo in pohvale vredno.

Tudi pri obujanju naših starih slovenskih navad in šeg mladina pridno sodeluje.

Imamo zelo mladega in sposobnega organista, ki spremlja gospoda Demšarja iz kraja v kraj, kjer ima slovenske maše. S svojo nadarjenostjo nam komaj 17-letni Tomaž Lušin olepša slovensko cerkveno

Tudi lani so se v Brandenburgju v Tiroлах spoprijeli v nogometu slovenski in bavarski mladinci, ko so tam preživljali binkoštne počitnice. Vse je že kazalo, da bodo zmagali naši (na desni slike), pa je v zadnjem trenutku sreča le prišla k Bavarcem. Naj bo še zaenkrat!

Na Miklavževem večeru v Forchtembergu (29. 11. 1986) so tudi odrasli pozorno prisluhnili besedam „nebeškega škofa“.

petje, da se tudi v tujini počutimo Slovence.

V bodoče bomo imeli tudi v Pfullingenu skupino, ki bo skrbela za razvedrilo z narodno in zabavno glasbo. Pod pokroviteljstvom staršev skupno vadijo 12- do 14-letna dekleta naše domače narodne pevke pod imenom Lastovke. Prvič so nam pokazale svoje znanje na našem tradicionalnem praznovanju sv. Miklavža v cerkveni dvorani 6. decembra v Pfullingenu. Mladim umetnicam želimo mnogo uspeha in trdno voljo, da bi vzdržale pri gojenju naš lepe slovenske glasbe.

Tik pred božičnimi prazniki nas je pretresla žalostna vest: v dvainštiridesetem letu starosti je v Bad Urachu umrla naša vrstnica Terezija Kouter.

Pokojna Terezija Kouter iz Uracha

Popolnoma pripravljeno za to večno pot jo je Gospod vzel iz naših vrst. Prav mirno je izdihnila, ko je sprejela svete zakramente in si tako zagotovila prostor, katerega si je tudi med življenjem na tem svetu zaslužila.

Rojena v Lovrencu na Dravskem polju je živela 23 let v Urachu. V enajstletnem srečnem zakonu sta si z možem ustvarila svoj domek pod Ptujsko goro, le sedaj v zaželjenem kraju počiva njeno truplo.

Mi jo bomo ohranili v trajnem spominu — naj ji bo lahka zemlja slovenska.

FRANKFURT

Letošnje božično praznovanje je res lepo uspelo. Že zadnji dve adventni nedelji sta bili dobro obiskani, na sam praznik pa se je zbralo kar okrog 160 ljudi. Organist je bil enkrat in je z lepimi božičnimi pesmimi obogatil naše praznovanje. Bog daj, da bi nam ti doživeti trenutki dali poguma, da bi v tako velikem številu prihajali še naprej!

Tudi v Darmstadtu in Mainzu smo bili kot ena družina.

HAMBURG

V Hamburgu se nas je skupno z gosti zbralo okrog 50 in smo obhajali pravo polnočnico. Nemška organistka se je zelo potrudila in olepšala naše praznovanje. Po maši smo malo poklepetali, potem pa odšli vsak na svoj dom. Prav pa bi bilo, če bi kdaj pomislili, da duhovnik pride 600 km daleč, da nam omogoči slovensko polnočnico. Razdalja 20 km potem sploh ne bi smela igrati nobene vloge, ko se odločamo, ali naj gremo ali ne. Seveda, če še imamo vero. Če pa smo to izgubili ali nam nič ne pomeni, potem pa se je podrlo nekaj velikega. Bog daj, da bi to spoznali — samo ne prepozno!

PORURJE

December je v naših župnijskih okvirih vedno živahen mesec. Podo-

bo življenja slov. skupnosti po raznih krajih Porurja, Gornjega Porenja ali Sauerlanda daje seveda adventni čas, ki ga znajo železne navade te dežele tako zelo poudariti. Poleg *miklavževanja* nam uspe v tej ali oni skupini še kako bolj versko adventno prežeto srečanje. Ponekod se je poznalo, da smo skušali biti v srečanjih po mašah nekoliko manj razčvekanj, izogibali smo se predvsem lahkotnejšemu prepevanju. Sem in tja je prišlo tudi do prav zanimivih pogovorov o vprašanih današnjih možnosti duhovnega poglabljanja: o spovedi, njeni vrednoti, o zavesti greha, kaj je sploh naš greh, ali greh sploh je, itd... Kot duhovnik sem se povsod veselil teh tem in predvsem tudi jasno povedanih mnenj, tudi tistih, s katerimi se nisem mogel strinjati ali sem jih lahko le delno odobral. Vedno je zelo koristno, da se lahko pogovarjamo o zadevah, ki jih pogosto ni kjer, še v družinah ne spregovorite med seboj.

Božično praznovanje je v meni pustilo naslednji vtis: Pri polnočnicah v Moersu kakor tudi v Oberhausnu in Hildnu je bilo zares veliko ljudi. Prazniki očitno še vedno dajejo priliko marsikomu, ki sicer ne prihaja redno k slov. maši. Sam se prepričujem, da gred sicer redno k maši kje bližje, kjer je pač bolj ugodno zanje. Neka huda slutnja pa mi kljub vsemu ne da miru.

Seveda se obiska pri polnočnicah nad vse veselim. Menda sem kar ponosen na vse, ki ste prišli. Kako je zadonela pesem. Koliko poguma vlije pogled na polno cerkev prazničnih obrazov. Zapisati si upam tudi tiho, skoraj skrito željo: da bi bilo le večkrat tako, tudi ko ni božiča ali velike noči. Vendar se moram takoj opravičiti, ker sem zares neskromen. To ni lepo. Streznil me je seveda takoj drugi božični dan in naslednje nedelje v božičnem času, ko so se pokazala suha rebra praznih klopi. Pa sem se spet zavedel, koliko dela še ima dobri Bog med nami in ga prosil, da bi ga sam ne motil preveč pri tem.

Posebno poglavje je treba začeti, ko naj predstavim Novo leto. Zdi se, da nas pokanje petard skoraj povsem ogluši za „prisluškanje

Ansambel
Lastovke
iz Reutlingena

božjemu glasu". (Kar seveda ni čudno.) Samo največji korenjaki in korenine zmorejo še premagati počasno utrujenost. Predlagal bom v Rim, naj vendar, ko so premaknili že toliko svetnikov, še Silvestra pomaknejo za kak dan naprej, da bo krščanski narod imel dovolj časa za spodoben počitek pred praznikom božje Matere Marije. Tudi po vsem svetu razglašeni dan miru res ne gre, da bi množično praznovali tako, da „damo mir“ ves dan v postelji v družbi s hudim mačkom, če ni pravcati tiger.

Takole se nam dogaja! Kaj hočemo! Župnija nima samo blestečih in pobožnih trenutkov in časov, ampak je lahko tudi njeno najslavesnejše praznovanje okrižano z našimi zelo človeškimi dogodivščinami. Moram pa priznati, da sem zares vesel, da je božji Sin prišel na svet in da bo še pripravljen priti med nas. Kajti zelo ga potrebujemo. Predvsem zato, ker nam kaže, česa nas je treba še odrešiti in ker nam bo še naprej oznanjal, kako naj vendar tudi danes, ko so tako novi časi, da od starih ni veliko ostalo, še priznavamo, da ima Oče v nebesih bolj prav kot mi in kako naj mu damo, kar mu gre.

Rad bi to leto skupaj z vami odkril vsaj nekaj tega

vaš župnik

MÜNCHEN

● *Božični prazniki* so za nami. Sneg nam je bil pobelil pokrajino, tako da nam je pripravil lep okvir za obhajanje najlepšega praznika v cerkvenem letu. Ker so bili letošnji prazniki sredi tedna, so bili za dopustnike nadvse primerni. Zato ni čudno, da je toliko naših rojakov odpotovalo na praznovanje domov.

Kljub vsemu nas je tukaj ostalo še tudi dosti, tako vsaj je bilo mogoče sklepati iz maše na sveti dan, ko je bila cerkev prav tako polna kot ob običajnih nedeljskih mašah. Mašo na božič smo obhajali slovesneje, saj se to spodobi: kadilo, petje mašnih beril in prošnje, hvalospeva in delov stalnega dela maše, petje naših božičnih pesmi, ki so po mnenju strokovnjakov skupaj z ljubzenskimi naše najlepše pesmi,

Pok. Marija Androjna, roj. Kozinc

množično obhajilo. Kajpada je praznovanje povzdignila okusno in božično okrašena cerkev.

Naslednjo nedeljo nam je slovesnost povzdignil še gost iz Argentine, tridesetletni operni pevec Janez Vasle, s svojimi soli: njegov mehki bariton je polnil cerkev z veselimi božičnim oznanilom.

Na božič in na božične nedelje smo se zbrali k maši v župni cerkvi Sv. Duha, na vmesne praznike pa v naši kapeli, saj nam je dolgoletna skušnja pokazala, da takrat ljudje ne pridejo v posebno visokem številu v župno cerkev. Seveda bi najbrž ta in oni tja le prišel, v kapelo ga pa ni. Vendar je treba nekje postaviti mejo in se za bogoslužni prostor odločiti po številu udeležencev. No, tudi maše v domači kapeli so bile lepe. K polnočnici, ki se je začela res opolnoči, nas je prišlo štiri-deset.

● *Umrli* je naša zvesta vernica ga. Marija Androjna, roj. Kozinc. Pokojnica je bila rojena pred 83 leti v vasi Studenec blizu Sevnice na Dolenjskem. Delala je doma na kmetiji, dokler se ni z 32 leti poročila, a je že čez šest let ovdovela. Otrok v zakonu ni bilo. Nemci so vso Kozinčevo družino skupaj z drugimi vaščani že novembra 1941 izselili v Turingen, ki leži v Vzhodni Nemčiji. Od tam so se po vojni preselili v München in naprej v Forstinning. Tu je ga. Marija delala nekaj časa v tovarni, nato se pa zaposlila do upokojitve v gozdu. Skupaj z bratom Francetom, ki je že pred 17

letu umrl, sta si postavila lepo hišo v Forstinningu. Ga. Marija je umrla 27. decembra in pokopali smo jo v Forstinningu. Čeprav je bil delavnik, je bilo pogrebcev za čuda veliko, kar je znamenje, kako je bila v vasi priljubljena. Bila je preprosta, dobra kmečka žena, poštena in prijazna, delavna in globoko verna. Samo po sebi je razumljivo, da ni manjkala nobeno nedeljo pri maši, če je bila le toliko zdrava, da je lahko šla. Rada je brala. Navadno je že pred božičem plačala naročnino za Našo luč v prihodnjem letu, vsako leto je kupila tudi celovške mohorjevke in pratiko.

Naj ji Bog velikodušno poplača, kar je dobrega v življenju storila — in tega ni bilo malo! Mi pa zanjo molimo!

nizozemska

Heerlerheide: Božična polnočnica je privabila veliko slovenskih in holandskih vernikov. Zvon je ubrano prepeval. Hvala mu!

Nieuw Einde: 2. nedeljo v januarju je Škrjanček, kjer se zbirajo naši najmlajši, imel svojo vsakoletno prireditev. Začeli smo s službo božjo, katero so Zvon in Škrjančki spremljali z božično pesmijo. Na programu je bil spet nastop Škrjančkov, Zvona, zakuska in dražba s klicanjem: Kdo da več? Ob domači pesmi, prijateljskem razgovoru in čaši vina smo se zadržali do srede večera.

Ta večer je eden najprijetnejših v naši skupnosti. Vsi so dobrodošli. Iskrena hvala odboru, ki je vse lepo pripravil. Morda naši mladini posvečamo premalo skrbi. Kdor dela za mladino in z mladino gradi prihodnost. Hvala jim!

Lindenheuvel: Po težki bolezni je v *Gospodu zaspal* g. Pepi Ložnik, star 62 let, rojen v Skalalah v Sloveniji. Za ranjkega g. Pepija so rekli, da je imel zlate roke in zlato srce. Katerikoli inštrument je vzel v roke, je zadonela pesem. Skozi življenje je šel z muziko, dobro voljo in zadovoljnostjo — vedno pripravljen bliž-

njemu napraviti uslugo. Pogreb je pokazal, kako čislan je bil ranjki Papi. Ohranimo ga v lepem spominu.

Vdovi ge. Milki, otrokom in družini izrekamo krščansko sožalje.

švedska

Miklavževanje smo imeli Slovenci na Švedskem na dveh krajih: v Göteborgu in v Köpingu. Otroci v Göteborgu so nastopili s pristrčno in zanimivo igrico, v kateri so prikazali, kako v nebesih pripravljajo miklavževanje. Še največ sta imela dela z besedilom Zobčeva fanta — posebno vloga sv. Petra je bila zahtevna. No, na koncu pa je bilo tako, da je sv. Peter povabil angele, da so sv. Miklavžu zapeli podoknico. Miklavž je prinesel darila za skoraj štirideset otrok. To je bilo veselo!

V Köpingu je bilo bolj družinsko. Mala Suzana bi Miklavžu kmalu prišla na sled. Ugotovila je, da ima ravno tak glas kot ga ima njen očka.

Za advent in božič je bila pri slovenskemu bogoslužju, v obeh pastoralnih delih Švedske, kar dobra udeležba. Kljub temu, da naša duhovnika vsak mesec razpošiljata vabila k slovenskim mašam kot prilogo k Naši luči, a za božič, veliko noč in binkošti še na vse naslove, ki jih imata v kartoteki, se je letos izkaza-

lo, da je tudi po radiu dobro ljudi vzpodbuditi k bogoslužju. To je letošnji božič dobro storil g. Drolc, ko je v skoraj polurni božični oddaji, ob zvokih slovenskih božičnih pesmi, nas vse skupaj povabil tudi k slovenskemu prazničnemu bogoslužju. Bilo je na različnih krajih v srednji in južni Švedski vse od svetega večera pa do nedelje Jezusovega krsta. V Malmöju se že več let niso tako številno udeležili slovenskih svetih maš kot ravno na zadnji božič in na praznik Svetih treh kraljev, ko jih je bilo celo več kot na sam božični dan in čudovito lepo so prepevali ob spremljavi orgel naše švedske prijateljice Slovencev Britte Gren. Bog daj, da bi bila še na katero nedeljo ali praznik tako velika udeležba in tako lepo sodelovanje pri bogoslužju.

Zakrament svetega krsta je dne 14. decembra v Jönköpingu prejel Daniel Mikael, sin Tonija in Anastazije Pajnič. Malemu Danielu želimo, da bi rasel in se krepil do zrelosti kristjana ob medsebojni ljubezni krščanskih staršev ter botrov in božja milost naj bo vedno z njim.

V soboto, 19. dec., smo spremljali na pokopališče v Örebroju k večnemu počitku gospo Ljudmilo Sarič, doma iz Smartna pri Litiji. V petek, 11. dec., je šla v trgovino nakupovat, a na poti jo je zadela možganska kap. Njenemu možu Ivanu, ki je sedaj ostal sam, izrekamo iskreno sožalje. Dobri Bog naj mu nakloni tolažbo.

V Malmöju pa se je po petmesečni zahrbtni bolezni, v ponedeljek, 29. dec., od tega sveta poslovil 49-letni France Nemeč doma iz Ljutomera. Položili smo ga k večnemu počitku na katoliškem delu pokopališča v Malmöju dne 14. januarja. Pokojni Franc je živel na Švedskem 21 let. Zapušča ženo Lilijano, sina Branka in malo hčerkico Nino. Za njim pa žalujejo tudi njegovi starši iz Ljutomera, bratje in sestre ter ostali sorodniki in prijatelji. Naj žalujoči prejmejo od Boga moč v žalosti, Franc pa večno srečo pri Njem in nebesih.

švica

Slavje božičnih praznikov. — Marsikdo je že kdaj rekel, povsem upravičeno, da je zdihovanje za „dobrimi, starimi časi“ odvečno. Kljub temu pa se človek le še rad kdaj pa kdaj za hip preseli v preteklost, zlasti ob praznikih, kar utegne celo biti dobro, saj primerjanje sedanosti in preteklosti lahko pomeni tudi kratek pregled lastnega življenja.

Advent je čas pričakovanja božičnih praznikov in priprave nanje. Že tu je vidna razlika med nekdanj in sedaj. Življenje je danes pač drugačno, zato je tudi priprava na praznike dobila drugačno obliko. Ljudje n. pr. povečajo vestnost pri delu, posvetijo več časa družini, so bolj pripravljeni za odpoved nepotrebnim rečem itd., ponekod pa je zopet vsa sprememba le v zmanjšanju ali celo v opustitvi (duhovne) priprave na najlepše dneve v letu. Ustrezno temu so potem tudi božični prazniki bolj ali manj poduhovljeni oz. manj ali bolj pozunanjeni.

Zadnji božični prazniki so imeli že na zunan nek poseben čar. Narava je namreč bila — po nekaj letih — odeta v snežno belino. „To je pravi božič!“ so pravili nekateri. A pojdemo k bolj bistvenim stvarim.

Za praznike je p. Fidelisa (za zdaj biva pri kapucinih v Solothurnu) prišel nadomestovat iz Ljubljane p. Stanko Matjašec, ki se je hitro vživel in znašel, ob vrnitvi pa tudi — kot je sam rekel — odnesel lepe vtise in spomine iz Švice. Tako je božja služba (in vse, kar je v zvezi z njo) zopet lahko bila vzporedno na Züriškem in Solothurnškem področju. Čeprav je precej rojakov odšlo obhajati praznike k svojim domačim v domovino, je obisk bil takorekoč izreden, zlasti na sveti večer in božični dan. V Zürichu je bil na božič po maši še božičnovoščilni „Na zdravje!“ ob domači potici, v Solothurnu pa bogata malica, ki se je ob veselem petju raztegnila tja v drugo polovico božičnega popoldneva. Prostor nam vsako leto dajo dobri kapucini. Hvala jim!

Pokojna Ljudmila Sarič iz Örebroja.

Jedro praznikov je kajpada doživel vsakdo sam zase in po svoje, odvisno pač od osebne notranje ubranosti. In kaj je jedro drugega kot osebno srečanje z Jezusom, učlovečenim božjim Sinom? „Če bi se v Betlehemu Kristus tisočkrat rodil, a ne se v tebi, ti bi izgubljen še vedno bil,“ je znan izrek Angelusa Silesiusa iz 17. stol. „Božič (namreč) ni samo spominjanje na neki dohodek. Božič je tudi danes dogajanje, ki se uresničuje v nas samih in po nas... Zato božič ni nekaj, kar je daleč, ampak nam je blizu, je v nas; je nekaj, kar mora spremeniti naše življenje...“ (SREČANJA št. 1—2/87). V nasprotnem primeru se božič z vsem praznovanjem vred osuje kot božično drevesce brez korenin.

V lepem ozračju božičnih praznikov je hitro prišel konec starega leta in začetek novega. Na Silvestrovo smo se z mašo na dveh krajih zahvalili Bogu za vse prejete dobrote, na Novo leto pa pri štirih mašah

Pisane narodne noše in veseli obrazi udeležencev slovenskega romanja v Einsiedelnu septembra 1986.

prosili za božji blagoslov v letu 1987.

Vsi, ki so sodelovali in kakorkoli

pomagali pri slavlju božičnih praznikov, vsekakor zaslužijo iskreno pohvalo in zahvalo ter božje povračilo.

slovinci ob meji

KOROŠKA

Na Koroškem se pripravljajo na volitve v župnijske svete. Verski tednik *Nedelja* je v ta namen izdal posebno prilogo na 16 straneh. Sooča se še posebej s problemi, ki se pojavljajo posebej v narodnostno mešanih župnijah. — V Slovenskem kulturnem domu v Dobrli vasi so 8. decembra predstavili knjigo *Med nebom in peklom*, ki so jo založile Slovenska Matica, založba Drava in Mohorjeva družba. Napisal jo je nekdanji predsednik društva Srce Peter Mohar in opisuje osebna doživetja v plebiscitnem letu 1920. — Katoliška prosveta in Referat za izobražence sta priredila 2. in 3. januarja v Tinjah novoletno srečanje s predavanji o Trubarju in njegovem

času. Predavali so dr. France Dolinar, dr. Jože Rajhman, mag. Čertov, upokojeni evangeličanski škof Sakrausky in evang. župnik Mihael Küzmič. Na Štefanovo je obhajal zlato mašo frančiškan p. Bertrand Kotnik, po rodu iz Spodnjih Gorič pri Rožeku. Deloval je najprej v Kalternu in Boznu na Južnem Tirolskem, nato v Ljubljani in Beljaku, dolga leta v Lemontu v ZDA in New Yorku. Leta 1975 se je vrnil na Koroško in je dušni pastir pri šolskih sestrah v Št. Rupertu. Vsa leta hodi maševat ob nedeljah in praznikih v Pliberk. Zato je bilo tam tudi zlato mašno slavlje. — Celovski pevski zbor Gallus, ki ga vodi škofijski kantor prof. Ropitz, je ob koncu leta v Modestovem domu priredil božično slavlje. Začel je z adventnimi večernicami, ki so jim sledile božične pesmi. Napravili so tudi obračun o nastopih med letom. — Slovensko prosvetno društvo v Škocijanu, ki nosi ime po nekdanjem župniku in žrtvi nacizma, Vinko Poljanec, je obhajalo 80-letnico obstoja. Na pokopališču so najprej odkrili spome-

nik slovenskim žrtvam nacizma, 13 jih je bilo; na slavnostni akademiji v kulturnem domu so pa nastopili mladinski zbor iz Škocijana, društveni moški zbor in mešani zbor Danica. Slavnostna govornika sta bila politika dr. Grilc in inž. Wieser. — V Mohorjevem Slomškovem domu so bili 29. in 30. dec. Koroški kulturni dnevi. Po poročilu tednika *Nedelja* je bila prvi dan ponesrečen. Enostranskost in poniževanje slovenske politične emigracije sta bili očitni. Drugi dan so bile razprave resnejše in bolj objektivne. — Dobrolsko prosvetno društvo Srce je 14. decembra pripravilo zaključno prireditev ob 80-letnici delovanja društva. Nastopili so otroški zbor, mešani pevski zbor in igralska skupina s prizorom iz igre *Kdo je gospodar v hiši*.

GORIŠKA

V Katoliškem domu v Gorici so 8. decembra priredili Malo Cecilijanko. Nastopilo je 9 otroških oziroma mladinskih zborov; najštevilnejši je bil zbor iz Števerjana s 36 pevci. Na

koncu so vsi skupaj (okrog 200) zapeli Tomčevo Gospa sveta. — Kat. prosvetno društvo Sedej v Števerjanu je pripravilo 7. decembra Sedejev večer, posvečen pokojnemu goriškemu nadškofu Sedeju in njegovemu nečaku Cirilu Sedeju, ki je vodil župnijo dolga leta, od 1920 pa do 1968. — Zveza slov. kat. prosvete v Gorici je 14. decembra ponovila v goriški stolnici Sattnerjevo kantato Jefejeva prisega. Sodelovali so zbori Lojze Bratuž, Mirko Filej in Hrast. Stolnica je bila polna poslušalcev. — Goriška Mohorjeva družba je izdala knjigo o msgr. Jakobu Ukmarju, ki jo je napisal dr. Tomaž Simčič. Vrednost knjige je v tem, da stvarno opisuje razmere na Tržaškem v letih 1878 do 1971. — Okrog božiča je bilo na Goriškem več prireditev na čast temu prazniku. Zадnji dan šole pred božičem so dijaki goriškega slovenskega učiteljskega pripravili lepo božičnico s petjem in recitacijami. — V soboto, 22. dec., je bil v goriškem Avditoriju božični koncert goriških zborov; med šestimi zbori sta bila dva slovenska: cerkveni zbor Štandrež in M. Filej. Na Štefanovo so peli v Štivanu: dekliški zbor iz Devina, Fantje izpod Grmade in otroški zbor iz Štivanja. Slovensko božičnico je pripravilo tudi v goriški stolnici Združenje cerkvenih pevskih zborov v nedeljo, 28. dec. — Skupina otrok, ki obiskuje nižjo srednjo in ljudsko šolo so presenetili z božičnico, ki so jo vso sami pripravili, brez pomoči odraslih. Razen božičnega programa so pripravili tudi prigrizek. Prireditev je bila na Štefanovo v vinski kleti pod cerkvijo v Gabrjah. Prostovoljne darove so namenili lačnim. Nabrali so 120.000 lir. Bog daj, da bi še naprej ostali tako idealni in podjetni!

TRŽAŠKA

Pred časom so začeli na Opčinah prenavljati Marijanišče, ki ga vodijo salezijanci. Ves denar, ki se nabere, takoj vložijo v popravila. — Mladina je na poseben način praznovala praznik Brezmadežne v Dolini pri Trstu. Molili so predvsem za mir. Po maši sta zapela nekaj pesmi repenbrški in mačkoljanski cerkveni

zbor. — Na sam božič popoldne se je vršil v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah božični koncert. Pri njem so sodelovali mladinski zbor Vesela pomlad, njen dekliški zbor in cerkveni pevski zbor. Vse vodi salezijanec g. Franc Pohajač. — V Trstu je škof Bellomi med polnočnico izrekel svoj voščila razen v italijanščini tudi v slovenščini, grščini in srbohrvaščini. To pa je nekatere skrajneže tako razjezilo, da so v cerkvi vzklikali Mussoliniju in žalili škofa, pred cerkvijo pa zažgali petardo.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Prva adventna nedelja (30. nov.) bo ostala slovenskim rojakom v Adelaidei v nepozabnem spominu, ko so bili navzoči pri papeževi maši čisto blizu oltarja. Škoda je, da ni več Slovencev prišlo v narodnih nošah. — Frančiškanski novomašnik p. Tone Gorjup je na praznik Brezmadežne priletel v Avstralijo. Dodeljen je p. Baziliju v Kewu (Melbourne). Na sam praznik so mu zvečer pripravili župljani lep sprejem. — Tudi melbournskim Slovencem bo ostal papežev obisk v lepem spominu. Z njim so se srečali pri ekumenskem bogoslužju in dan kasneje pri maši na dirkališču Flemington. — Slovenska mladina pod vodstvom p. Cirila Božiča se je srečala s papežem pri mladinskem srečanju. Oba patra iz Sydneya (p. Valerijan in p. Ciril) sta s papežem somaševala v Randwicku, kjer se je papež srečal z duhovniki in redovniki sydneyske nadškofije. — Devet fantov in deklet je v Sydneyu maturiralo iz slovenščine. Po maturi so priredili maturantski ples, ki je bil tako obiskan, da je bila dvorana kluba Triglav premajhna. — Župnijska slovenska skupnost v Merrylandsu (Sydney) žaluje ob izgubi njenega največjega dobrotnika g. Ludvika Klakočerja. V avgustu je dopolnil 80

let, 13. nov. pa je za srčno kapjo odšel k Stvarniku. Rojen je bil pri Kozjem. Enoleten je s starši odšel v Nemčijo, v Gladbeck, kjer je obiskoval ljudsko šolo. Gimnazijo je obiskoval v škofovih zavodih v Št. Vidu. Po maturi je študiral v Louvainu v Belgiji. Po študiju se je posvetil leposlovju in dobil namestitev pri Katoliškem tiskovnem društvu v Ljubljani. Med vojno je bil sourednik Slovenskega doma. Ob polomu se je preselil v Trst, kjer je obnovil pevski zbor pri Sv. Antonu Novem, deloval pri Tržaškem radiu in ustanovil radijski mešani zbor. Leta 1951 se je preselil v Avstralijo v Sydney in takoj začel pomagati pri slov. kat. Misiji v Sydneyu. Bil je organist in pevovodja pri slovenskih mašah. Posebno mu je uspel moški zbor Škrjanček. Zaradi bolezni je šele pred dvema letoma moral to delo opustiti. Zemski počitek je našel poleg p. Bernarda Ambrožiča v Rookwoodu.

ARGENTINA

Zveza slov. mater in žena je tudi za zadnji božič poslala osamelim 100 božičnih paketov. Pripravila je v cerkvi Marije Pomagaj božični koncert. Bil je 20. dec. Pod vodstvom ge. Anke Savelli-Gaser je pel Komorni zbor. — V Parizu je 5. decembra doktoriral na astrofizičnem inštitutu argentinski Slovenec g. Janez Zorec. Rojen je bil 27. oktobra 1948 v San Martinu, študiral na univerzi v La Plati in potem v Buenos Airesu. Predaval je nekaj časa na univerzi sv. Marka v Peruju. Dobil je kasneje argentinsko štipendijo za Pariz. Tam tudi pomaga pri delu slov. kat. Misije. — V Mendozo so se 30. nov. lani spomnili smrti Goriškega slavčaka — Simona Gregorčiča. Na vrsti so bile njegove najbolj značilne pesmi: recitirane in pete. — V novembru so zaprli šolska vrata slovenski srednješolski tečaji. Tečaj v Slovenski hiši je zaključilo 31 dijakov, v Slovenski vasi 4, v Bariločah 6 rednih in dva izredna. Povsod so pa šolsko leto zaključili z dijaško akademijo.

KANADA

Župnija Marije Pomagaj v Torontu se z leti vedno bolj manjša. Mladi

drobtine

JUGOSLOVANSKI PRORAČUN 1987

13. 11. so v ZIS seznanili častnikarje s predlogom proračuna za 1987. Vsak dinar so obrnili dvakrat, a privarčevati se kaj prida ne da: za JLA, manj razvite, invalidsko-borčevsko varstvo in vojaške pokojnine namreč porabijo 90%.

MLADINA, Ljubljana, 21. nov. 86/87.

SISTEM PA TAK!

Sedaj imamo sistem, ki je idealen za nedelavce in neodgovorne ljudi. Nihče namreč ni samostojen in odgovoren. Do sedaj se ni zgodilo, da bi bil odpoklican predsednik vlade, mi pa smo prispeli v gospodarskem razvoju na rep Evrope, na vrhu države pa smo očitno imeli same genialne ljudi! (Prof. Branko Horvat, mednarodno znani zagrebški gospodarstvenik.)

MLADINA, Ljubljana, 28. nov. 86/10.

USTVARITI JE TREBA DROBNE LOPOVE

Leninistična partija lahko ostane na oblasti samo, če uniči prihod-

nost. Lahko obstaja samo v permanentnem vojnem stanju. Zato potrebuje vedno nove protisocialistične sile, tuje agente in druge sovražnike, zato je treba kar naprej sejati strah. Uničiti je treba značaje, poštenje in čast ter ustvariti krdelo duš drobtinic, drobnih lopovov, ki jim je mar le sedanjost. Potem je oblast stabilna.

MLADINA, Ljubljana, 28. nov. 86/11.

DOMOVINSKA VZGOJA

Janez Vipotnik, član predsedstva RO ZZB NOV, na seji republiškega odbora: „Borci smo res premalo naredili v zvezi z domovinsko vzgojo našega mladega rodu. Kako drugače razložiti zgodbo, ki se je zgodila v Mariboru, ko je eden od osnovnošolcev v svoji praznični nagoli (ob 29. novembru) med drugim zapisal, da bi Rudolf Maister moral začeti svoj napad dan ali dva kasneje, saj bi tako bitko izgubil, to pa tudi pomeni, da bi mi — torej v Sloveniji — živeli pod Avstrijo, kjer bi imeli večjo demokracijo in več svobode.“

DELO, Ljubljana, 9. dec. 86/4.

ZA ČASOPISE „PREHUDO“

Nadškof Šuštar je prvič po vojni lahko voščil za praznike po ljubljanski televiziji in radiu. Njegov govor so naslednji dan objavili časopisi. Toda izpustili so odstavek: „V sveti noči praznujemo zgodov-

inski dogodek Jezusovega rojstva v Betlehemu. Oznanilo o tem je zapisano v božičnem evangeliju z besedami: „Ne bojte se, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudi. Danes se vam je v Davidovem mestu rodil Zveličar, Kristus Gospod.“ Krščanska korenina božičnega praznika je korenina in vir vseh drugih človeških in kulturnih razsežnosti.“ Za dnevno časopisje so bili ti stavki prehudi, da bi jih objavili.

Koncert božičnih pesmi (23. decembra ob 18. uri v Cankarjevem domu v Ljubljani) je zbor Consortium musicum zaključil s pesmijo „Sveta noč, blažena noč“. Tedaj je vsa dvorana vstala in to skladbo skupno zapela. Tudi to je bilo zaenkrat prehudo za časopise.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 8. jan. 87/3.

Opomba NL: Nadškof Šuštar je prebral svoja božična voščila na sveti večer med radijskim dnevni-

se selijo bolj v predmestja. Zato je toliko bolj razveseljivo, da se je v prvi razred vpisalo 17 novih otrok. Otroci dajejo upanje, da župnija še ne bo izumrla. — Na Misijonsko nedeljo so v tej župniji nabrali 11.197 dolarjev (nekaj čez 100.000 šilingov), kar je za malo skupnost res izredna vsota. — V župniji Marije Brezmadežne v Novem Torontu so 25. oktobra priredili Koroški večer. Glavni govornik je bil nadškof dr. Ambrožič. Za Mohorjeve domove

so nabrali ta večer 5900 dolarjev. — Pri fari so pripravili tudi spominski večer pokojnemu kiparju Francetu Goršetu. Bil je 16. novembra. Organiziral ga je lazarist g. Tone Zrnec. — Pri sv. Vladimirju v Montrealu so proslavili god sv. Martina s prekmursko „bujto repo“ in krvavica-mi. Veliko faranov se je praznika udeležilo. — V Hamiltonu so 13. septembra obhajali praznik njihovega farnega patrona sv. Gregorija Velikega. S tem dnem se je začela

šola. Obiskal jih je tudi njihov prvi župnik g. Lojze Tomc, ki je pred 25 leti začel z delom med Slovenci v Hamiltonu. V župniji deluje tudi žvahna folklorna skupina, ki goji slovenske narodne plesse. — Ob misijonski nedelji so rojaki v Windsorju (Ontario) nabrali 2550 dolarjev in denar poslali slovenskim misijonarjem. — Tudi starostni dom Lipa napreduje. Zunanja dela so toliko dovršena, da bodo v mrzlem času lahko urejevali notranjost doma.

kom. Ljubljanska televizija je pa na božični večer o tem radijskem voščilu poročala strnjeno.

PREDNOST KOMUR PREDNOST

Občani Rožne doline smo dobili v roke razpored urejanja in asfaltiranja cest, za kar smo se odločili na letošnjem referendumu za samoprispevek. Program naj bi bil uresničen v štirih letih — seveda po prednostni logiki; se pravi, prve pridejo na vrsto tiste ceste, ki so prometno najbolj obremenjene in ki torej najbolj onesnažujejo okolje.

Pa je res tako? Berem: prve bodo na vrsti Bizjakova, Predjamska, c. XXI. in še nekaj drugih uličic ob Gradaščici, ki si ime uličica komaj zaslužijo, saj so vse po vrsti slepe in so v bistvu prej nekakšni dovozi kot prometne poti. Čemu se tako mudi asfaltirati najbolj „zakotni“, najbolj idilični konec krajevne skupnosti?

Kje stanuje naša vrla krajevna funkcionarska srenja? Predsednik Jerman: Predjamska! Sekretar Štrakelj: Bizjakova! Predsednik komisije za zbiranje samoprispevka Bernik: c. XXI.! — T. J.

TELEKS, Ljubljana, 1. 1. 87/50.

kakšni smo Slovenci?

Slovenec je discipliniran, z močno razvitim čutom za red, dolžnost in odgovornost. Slovcu je bil zmeraj ideal vesten učenec, vzoren učitelj, vesten, točen, pedanten uradnik, pošten obrtnik, priden, zanesljiv delavec in pokoren vojak.

Slovenec je pošten, dá veliko na poštenost. Nepoštenega človeka se naši ljudje izogibljejo.

Imamo pa slabo lastnost, da smo med seboj nesložni, skregani, sprti. Če hočemo preživeti, moramo biti složni, enotni, „vkup držati“ moramo. Če nam število samomorov grozi s fizičnim genocidom, nam sprtost in nesložnost grozita z narodnim, duhovnim propadom.

**Prof. A. Trstenjak, O slovenski duši
Koledar 1987 Družbe sv. Mohorja v Celovcu**

VERSKI ČASNIKARJI ZAPOSTAVLJENI

Posamezna uredništva in izdajateljske hiše verskega tiska v Cerkvih na Slovenskem so povezana v posebno Komisijo za verski tisk. Posamezni člani smo v preteklosti in tudi v lanskem letu ob različnih prilikah izrazili željo, da bi kot verski časnikarji želeli postati člani Društva novinarjev Slovenije, vendar kljub razumevanju in soglašanju nekaterih kolegov in kolegic doslej nismo uspeli. Tudi to je lep primer sektaškega obnašanja do drugače mislečih, verskih časnikarjev. Še ena izkušnja več o razkoraku med „idealno“, nikogar izključujočo družbeno teorijo in drugačno prakso, ki pri vernih ljudeh vodi v zavest drugorazrednosti, česar pa nekateri naši prvorazredniki nikakor nečesto videti.

Obrnili smo se na Slovensko pokrajinsko škofovsko konferenco in zaprosili škofo, naj nam izdajo časnikarske izkaznice SPŠK. V preteklem decembru smo jih dobili, naše „društvo“ šteje preko 70 članov. V tujini nam bodo status časnikarjev priznali, kot so ga tudi že doslej, doma, no ja, tu bomo pa videli. Služile bodo vsaj kot do-

kument, kako nastajajo vzporedne strukture povsod tam, kjer se verni ljudje nočejo sprijazniti s položajem, ki jim ga določajo drugi.

TRETI DAN, Ljubljana, jan. 87/4.

senzacija!

ČETRTI LJUBLJANSKI SAMOPRISPEVEK PROPADEL

Tiho večinsko volilno meso je z 72%-no udeležbo in s 30% glasov za (četrti ljubljanski) samoprispevek zavrnilo pobudo. Zanj niso glasovali starši, čeprav je propagandni aparat igral na naivno karto vstopanja v srce staršev prek likovnih in grafičnih znakov najmlajših iz vrtcev in osnovnih šol. Nekoč, ni dolgo tega, je večina še verjela v naivnost in prozornost sporočil, vendar je kriza odvadila ljudi verjeti v iluzije. Kriza vpeljuje ljudi v realnost.

Brez odgovora so ostajale zahteve, da uradništvo položi čiste račune, do zadnjega dinarja, kaj je bilo narejenega iz prejšnjih samoprispevkov.

Vprašanje legitimnosti se postavlja v sam začetek, ko je vzniknila pobuda za samoprispevek, kajti po zakonu o samoprispevku mora biti takšna pobuda iz baze. Samo 30% glasov za samoprispevek dokazuje, da je bilo večinsko mnenje baze slabo detektirano, kajti dejanski samoprispevek za čistejše okolje bi moral uspeli, če bi ljudje vanj verjeli. Večinski preostanek, ki je glasoval proti, je pobudi odvzel legitimnost.

Samoprispevek je odkril prag, na katerem stojimo in s katerega vodita samo dve poti: v strukturno prenovu družbe ali pa v popolno ignoranco gibanj med državljani in njihove volje po participaciji v političnem življenju. Večina ni hotela sprejeti računa, ki jim je bil poslan v poravnavo, in jih je le še malo, ki verjamejo samo v dober namen. Ti so bili vedno najdražji.

MLADINA, Ljubljana, 28. nov. 86/3.

Vodilne osebnosti mesta Ljubljane so bile nad izidom referendum za „ekološki“ samoprispevek razočarane in najbrž tudi presenečene. No, presenečeni so bili tudi delovni ljudje in občani Ljubljane sami.

Obveščanje o razpoloženju prebivalstva opravljajo visoko izobraženi raziskovalci in računalniški stroji. Slednji so se tokrat ali zmotili, ali jim naročniki niso verjeli, ali pa ljudje drugače govorijo (doma in v gostilni), kot pišejo (na anketne lističe). Zato tisti, ki za to, da je prevladal „proti“, pripisujejo krivdo tudi sebi, nimajo prav. Očitati bi jim bilo mogoče kvečjemu to, da ne zahajajo med ljudi. To te dni javno priznavajo tudi sami.

Referendum za četrti samoprispevek je pri veliki večini povzročil negotovanje in odpor, zdaj o tem ni nobenega dvoma več. Ljudje, ki so ga pripravljali, oziroma trideset odstotkov prebivalstva, je menilo, da je bil neuspešen, medtem ko ga ima velika večina za uspešnega. Pa ne samo zato, ker je obveljala njihova („proti“), ampak predvsem zato, ker v javnosti še nikoli ni bilo toliko slišati o ekologiji kot prav zadnje mesece.

DELO, Ljubljana, 12. dec. 86/4.

čemu pa to?

UVEDBA TELEFONSKE ŠTEVILKE 985

To je ena od karakterističnih števil, ki se bo pojavila v vseh imenikih in v javnem PTT (= pošta, telegraf, telefon) omrežju. To je številka Centra za obveščanje. Centri za obveščanje so sestavni del sistema za opazovanje in obveščanje. Ta je urejen z zveznim zakonom o SLO (= splošna ljudska obramba) in republiškim zakonom o SLO in DS (= družbena samozaščita). Njegova funkcija je, da zbira, prenaša in obvešča o nevarnostih, ki ogrožajo ljudi . . .

Spomnim se plakatov, ki so pred letom viseli na oglasnih deskah v istrskih mestih. Osrednje mesto na njih je zavzemala telefonska številka, spodaj pa je pisalo, kdaj naj bi se jo poklicalo. V primeru požara, ogrožanja družbene imovine ter „tekovina socialističke revolucije i socialističkog samoupravljanja“. V to zadnje pa lahko po naši zakonodaji strpamo

**vzemite si 5 minut
za premislek
narodnega reka!**

**za možitev, smrt in
davke ni nikoli
prepozno.**

vse od odvrženega prebranega časopisa s Titovo sliko na naslovnici in zgodbe o politiku, ki je v času bencinskih bonov štiridesetkrat streljal medveda ali kupoval meso preko vrste, pa do javno izražene mnenja o kandidatu za predsednika vlade.

Problem torej ni v tem, da ta številka obstaja, temveč v dejstvu, da ni nobenega zagotovila, da se ne bo izkoriščala tudi v namene, za katere v bistvu vsekakor ni namenjena. Za denunciatorstvo. Za povečano kontrolo nad občani, za ustvarjanje občutka, da ni varno kritizirati niti na štiri oči, kajti sogovornik lahko čez nekaj minut zavrti telefon in čez dve uri, ko se vrneš domov, naletiš na rahlo neurejeno stanovaje ali celo na nepričakovan obisk.

Kritike dnevne politike in zgrešenih odločitev se razglašajo za sovražnike države. Kaznuje se, kdor pove politični vic in ga nekdo ovadi. Ljudje, ki so za mir pripravljani žrtvovati vse, gnijejo po naših zaporih toliko časa kot večkratni morivci. Imamo 133. člen kazenskega zakona, ki s svojo vsebino prav spodbuja vse potencialne denunciatorje, da sprostitjo svoje strasti, prijavijo „dejanjski“ ali izmišljeni verbalni delikt

ter po možnosti priplezajo kakšno stopničko višje v svoji karieri.

Dejstvo je, da sistem, v katerem se stalno iščejo sovražniki na levi in na desni, vedno znova inovira načine za njihovo produkcijo, posebno takrat, ko je v krizi in hoče ustvariti vtis, da so zanj krivi politični sovražniki. Teh mora biti seveda ustrezno število, da se lahko prikažejo kot resen nasprotnik.

Obstoj številke 985 povsem očitno pomeni, da je vsakemu občanu dana možnost, da denuncira, kakor tudi, da je denunciran. Smisel številke 985 bi potemtakem bil povsem izpolnjen, če bi vsak polnoletni občan denunciral vsaj enega polnoletnega občana, in če bi vsak polnoletni občan bil vsaj enkrat denunciran.

MLADINA, Ljubljana, 21. nov. 86/8—11.

Nekaj sadežev iz Rebulovega VRTA BOGOV

(nadaljevanje s 6. strani)

„... dobrota. Nekaj, kar nas dviga nad biosfero, da uporabim izraz Teilharda de Chardina, še višje kot lepota. Dobrota postulira večnost. Dobrota minira Nič v njegovem jedru. ...“

„In druga bomba?“ vpraša ...

„... Ta druga bomba je tehnika. Pomisli na srnjaka ... Ruka, pase se, teče natanko tako, kakor je delal v času Homerja, kakor bo delal v zadnjem jutru sveta. No in zdaj primerjaj indijanski čoln v Homerjevem času in ... jumbo, ... stroj v veselju njegovih tuljav, v dialektiki elektrike in kerozina. Človek je puščica, izstreljena v neskončnost razvoja. Tudi preko brezrazredne družbe, ko bi do nje kdaj prišlo. Se je Marx zavedal, da je vsa njegova dialektika okamenela, ob tisti viziji, v kateri naj bi bilo osnovno bivanjsko protislovje — prav tisto, ki je motor zgodovine — ukinjeno? Tudi tehnika postulira večnost ...“

problemi

DRUGORAZREDNOST VERNIKOV JE STVARNOST

V ljubljanskem Delu (28. nov. 86) sta zapisala dva časnikarja zanimivi razmišljanji o družbenem položaju vernikov v matični Sloveniji. Nekaj njunih misli izpisujemo.

Odnosi med državo in verskimi skupnostmi so videti idealno urejeni, toda le, dokler gre za odnose med institucijama. Kako pa je z ljudmi, v konkretnem primeru z verniki, brez katerih nobena od teh institucij ne bi mogla preživeti?

Pravno so te stvari povsod po svetu približno enako urejene. Verska čustva so zasebna zadeva. S pravnega stališča je torej vse jasno: državljanske pravice niso odvisne od verske pripadnosti in torej nimajo nikakršne zveze z delitvijo na verne in neverujoče.

Pa vendar — v zvezi z verniki in vero ves čas uporabljamo izraz toleranca. Govorimo o strpnem odnosu, ne pa o sožitju. Če vzamemo za primer vzhodnoevropske države, potem je očitno, da smo z načelnimi stališči prišli veliko dlje, kot so tam. V praksi pa imajo verniki precej manjše možnosti za družbenopolitično uveljavitev, kot jih imajo tam, zlasti na Poljskem, v Nemški demokratični republiki in celo na Madžarskem.

Pri vrhu socialistične zveze je nepartijcev komaj za majhen vzorec, pa še tega imamo komaj po zadnjih volitvah. Strah pred religijo je očitno. Saj ni problemov pri sporazumevanju med vrhovi, težave so, ko

Ali so naše zdomske fare take?

Župnik iz Most v Ljubljani g. Janez Rihar je obiskal zadnjo jesen Argentino. Tam je imel en mesec priložnost spoznavati življenje naših rojakov. O tem je poročal v ljubljanski Družini (božič 86).

Doživetja in spoznanja so še preseгла pričakovanje. Naivno bi bilo idealizirati, toda njihovo življenje na verskem, duhovnem, kulturnem, znanstvenem, gospodarskem, socialnem, športnem in turističnem področju je visoko nadpovprečno. Seveda se vse te ugotovitve nanašajo skoraj izključno na povojno emigracijo, ki se v naši javnosti ignorira ali pa zelo neobjektivno omenja.

Ti ljudje so z velikimi žrtvami in vztrajnostjo dobesedno iz nič dosegli izredne uspehe na duhovnem in tvarnem področju. V teh desetletjih so si brez tuje pomoči in v ne preveč ugodnih razmerah, toda zvesti krščanske-

gre za ljudi. Vrhovi drug drugemu določajo pravila igre; kdo komu, pa je odvisno od razmerja moči. In od tod zahteve po obnašanju, ki mora biti sprejemljivo za močnejšega. Če bodo ta pravila igre izpolnjena, bodo nagrajeni vrh, pa tudi verniki.

In kaj imajo verniki opraviti z igrami oblastnikov? Nič, pa vendar imajo.

Vrhovi bi se potem, ko bi sprejeli pravila igre, vendarle utegnili sporazumeti o izpolnitvi nujnih civilizacijskih pravic. Ne nazadnje, tudi božič bi lahko praznovali tako, kot ga praznuje vsa Evropa, z izjemo Jugoslavije, Sovjetske zveze, Bolgarije, Romunije in Albanije.

Družba pa se imenuje civilna tudi, ko ji ni treba več razpravljati o tem, ali polovici vernih državljanov voščiti za božič ali ne, ali so vernikom dostopne vse službe ali ne, ali lahko opravljajo politično odgovorne funkcije ali ne, ali so lahko generali ali ne...

To so preprosto pravice državljanov v civilni družbi, ki niti najmanj niso odvisne od obnašanja hierarhov v cerkveni instituciji. Pa tudi ne od vere, ki je zasebna zadeva posameznika in to preneha biti, ko postane vzrok za razločevanje ljudi.

Jožica Grgič

Družbeni položaj vernikov. V dejanskem življenju stvari še niso razjasnjene in so večkrat zelo daleč od zelenega. To se kaže tudi v javnih polemikah o drugorazrednosti vernikov.

Cerkveni avtorji že dalj časa poučarjajo vrsto konkretnih sanj, ki po njihovem mnenju zanikajo popolno in dejansko družbenopolitično enakost vernikov nasproti drugače mislečim, zlasti članom ZK, in sicer od poklicnih omejitev (od prosvete do armade) in ovir do nemožnosti, da bi verni državljani lahko prevzemali tudi vodilne družbene in politične vloge, tako na ravni občine, ter še bolj v republiki in federaciji.

Rezultati empiričnih raziskovanj v okviru projekta Slovensko javno mnenje že nekaj časa opozarjajo na realnost teme od drugorazrednosti. Mladinske veroučne skupine (so navedle) tale področja in oblike družbenega življenja, kjer, po njihovem mnenju, do kršitev prihaja pogostejše: prosvetno delo — učiteljstvo; zaposlitev; napredovanje v službi, vodstveni položaj; zapostavljanje duhovnikov in omejevanje Cerkve; RTV, tisk; zaničujoč odnos okolja do vernikov; privilegiranje komunistov, verniki ne morejo v ZK, kdumisti v cerkev; vojaščina.

Kaj lahko storite za NAŠO LUČ?

- Čimprej poravnajte naročnino — letos je 10% višja.
- Darujte kaj v tiskovni sklad.
- Pridobite nam novih naročnikov.

NAŠA LUČ je vez med nami v temi!

Obstaja res neskladje med deklarirano državno in partijsko politiko glede verskih vprašanj ter dejansko prakso. To protislovno prakso obnavlja in omogoča družbenopolitični sistem. Če se ohranja sistem monopolnih političnih in družbenih pravic, ki so predvsem zagotovljene članom komunističnih strank kot vodilnih političnih sil, je kajpada o normalnem obsegu človeških pravic nemogoče govoriti.

Zdenko Roter

mu in narodovemu izročilu, ustvarili zavidljiv ugled v argentinski javnosti. Nikoli se niso zaprli v geto, ampak sredi argentinskega okolja ohranili in razvijali vse vrednote krščanstva in slovenstva. Zmerom pripravljeni na od poved osebnim interesom, se jim že danes življenje obrestuje z višjimi dobrinami.

Prvo prijetno presenečenje je čista materinščina, pri mladih razumljivo z rahlim romanskim stavčnim napevom, ki pa sploh ne moti. Zaman boš čakal na kletev in brutalne besede.

Prijaznost je pristna in gostoljubje prepričljivo, srečanje sproščeno. Za gosta je vedno

dovolj časa in pozornost enkratna. V sleherni družini se počutiš doma in družinska molitev je povsod navzoča. Mnoge družine so številne in se v njih tudi babica ali dedek prijetno počutita. V domovih za ostarele zaslužiš posebno domotožje po Sloveniji.

Zgledno sodelovanje opaziš pri nedeljskih mašah in doživiš veliko edinost. Tu se srečujeta starček in otrok, podjetnik in učiteljica, gospodinja in umetnik, fant in dekle. Okrepčajo se z duhovno hrano za življenjske boje. Čut za skupnost je visoko razvit. Skoraj vsak sodeluje v skupnosti na svoj način: v pevskem zboru ali v sobotni šoli, v

pastoralnem delu ali pri folklori, v gospodarstvu ali v kulturi, pri vzgoji ali sociali. Vsi pa dosledno brez honorarjev v zavesti, da je delo za skupnost delo zase.

Mladi rod z bogato kulturno dediščino že stoji pripravljen za računalniški jutri, toda ne razklan sam v sebi. Skupaj s svojimi starši so ohranili zvestobo Bogu in ljubezen do domovine. Povsem so se integrirali v neslovensko okolje, nikakor pa ne asimilirali. Zato so lahko utemeljeno ponosni, novi domovini v korist, vsem Slovcem doma in po svetu pa v zgled in dokaz. Niso brezdomci — imajo dve domovini!

oglasi

• **Dragi rojaki!** Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• **RAČUNALNIKI:** Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

• **PREVAJANJE V MÜNCHNU** — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89 / 32 68 13.

• **DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO?** Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, tele-

fon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 0481 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

• V Celju **PRODAM** hišo z novo opremljeno kuhinjo in spalnico. — Informacije: tel.: 0 81 41 / 27 4 07, ZRN, od 16. ure naprej.

• **PRODAM** zemljišče 740 m² na Korčuli, primerno za vikend. Telefon München 089 / 359 79 91.

V sleherni slovenski knjižnici morajo biti tele knjige:

V ROGU LEŽIMO POBITI (Tomaž Kovač)

TEHARJE SO TLA KOVANE Z NAŠO KRVJO (Matjaž Klepec)

Izjave svobodnjakov, ki so se med vojno v Sloveniji uprli stalinistični revoluciji, pa so jih Angleži po izdaji poslali domov.

LJUDJE POD BIČEM (Karel Mauser)

Roman o dveh ljubečih se ljudeh, ki se pribijata skozi stalinistično revolucijo v Sloveniji od 1941 do 1945.

Vse te knjige lahko naročite na naslovu: **MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec**

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi klice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

smeh je najboljše razkužilo za žolč

Sodnik: „Ali vam je rekel obtoženi ‚popolen idiot!‘ v trenutku hipne jeze?“

„Ne, poprej me je dolgo gledal.“

o

V bolnici za umsko prizadete se igrata dva pacienta telefon. „Halo, ali je tam številka ena-ena-ena-ena-ena-ena?“

„Ne, tu je številka stoena-jst-stoena-jst.“

„Oprostite, potem je bila potota!“

„Nič hudega, saj je itak zvonilo.“

o

Petrček je rekel sosedu ‚bedak‘. Zato ga pelje oče tja, da se opraviči. Sosed podari Petrčku v znamenje sprave čokolado.

Na poti domov reče Petrček očetu: „Jutri mu bom spet rekel ‚bedak‘.“

o

Sveti Miklavž je obiskal veliko družino.

„Kdo je bil posebno priden,“ vpraša, „in je naredil vse, kar je mama zahtevala?“

Otroci odgovorijo v zboru: „Očka.“

o

Šestletna Majda kaže mami risbo, ki jo je narisala: „Glej, mama, narisala sem Boga!“

„Saj sploh ne vemo,“ se vmeša oče, „kakšen je Bog!“

„No, sedaj veste!“

o

Fantka kopljeta zemljo in eden od njiju potegne iz nje živo glisto in jo ponudi drugemu: „Na, pojey jo!“

„Ne, mi niso všeč!“

„Ali si že kdaj kakšno pojedel?“

„Še ne.“

„Kako pa potem veš, da ti niso všeč?“

o

Jacek ne zna v šoli odgovoriti na učiteljevo vprašanje. Pepček mu zašepeta: „Učitelj je čisto navadna prisma.“

Učitelj je slišal šepetanje, ni pa razumel, kaj je Pepček povedal, in je rekel: „Ne prišepetavajte, saj bo sam prišel na to!“

o

Mlad človek ima ogromno dolgov. Edina rešitev zanj bi bila poroka s kakšno bogatašinja. Zato gre v poročno posredovalnico: „Ali mi lahko pokažete fotografijo kakšne ženske, ki ima sto tisoč mark gotovine?“

„Žal, od petdeset tisoč mark navzgor ne kažemo nobenih fotografij.“

od doma

Niso škodljivi tisti, ki gladovno stavkajo, temveč tisti, ki so preveč pojedli.

NAŠI SOVRAŽNIKI NE BI V NAŠEM SISTEMU SPREMINJALI NIČESAR.

Diktatura pri nas nima nobenih priložnosti, ker imamo vse v svojih rokah.

LJUDSTVO SO NAJVEČ ZADOLŽILI NJEGOVI NAJVEČJI SINVI.

Ko so na oblasti tisti, ki vse vedo, ni priložnosti za tiste, ki nekaj vedo.

USTAVA NAS NE UTEGNE UBRANITI PRED NAŠIMI ZAKONI.

Če so dolžni nedolžni, ni čudno, da smo nedolžni dolžni.

NI VSAKDO, KI GRABI, KMET.

Boljše je biti otrok revolucionarja kot otrok revolucije.

DOMOVINA VAM BO VEČNO HVALEŽNA ZA TISTO, ČESAR ZANJO NE BOSTE VEČ STORILI.

Vse gre na račun delovnega ljudstva. Na račun tistih zgoraj gredo samo šale.

SOVRAŽNIK NE SPI, TODA TUDI MI NIMAMO VEČ MIRNEGA SPANJA.

Po PAVLIHU

Primož Trubar Slovencem.

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropčej, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Štefan Ferenčak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pučelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čepič, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Miakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1.

(Tel. 07304 - 41 4 53).

Dr. Branko Rozman, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

Stanislav Cikanek, Thottsgatan 9 B, 21148 Malmö. (Tel. 040 - 23 24 78).

ŠVIČA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).